

مەستوورە

شارادەو خەسنای ئوردەلانی

نېگاری: سالار مەجید

بلاوگراۋىيەكى بۇشلىپىرىيەو ھەر ژمارى تايىمەتە بەدائىنەرىك
دەزگای چاپ و پەخشى سەردەم ھەر دوومانگ جارىك دەرى دەمكات

دەستە ئاوتوگاران
 مەسەن مەركەز
 رەھبەر بېنكەرد
 رەببەن ئەخمەد شەھەرى
 سەرپرەشتى گەشتى
 شەھەرگە بېنكەرس
 بەرپرەشتى پۇتار
 داتشاد مەدائە
 سەرپرەشتى ھونەرى
 قادىر مەركەز
 كاركىت
 مەسەن شەھەردە
 مۇناجى كۆمبەنەر
 ناسۇ سەيد

سەلار مەجىد:

- 1961 ئە ھاوار ئە دايك بوو
 - 1983 پەيمانگە تەكنۆلۇژى ئە بەغدا تەواو كەردووه
 - 1985 تا سالى 1997 (10) پېشانگە تايپەتى
 كەردووه تەووه
 - بەشدارى 25 پېشانگە ھاوبەشى ئە دەرمەو ناوودى
 كوردستان كەردووه
 - ئىستەمك نىگارگىشىك ئە چاپخانە سەلیمانى
 كەردەكات

(رۇفان) بىلاوكرادەپەكى رۇشنىبىزىپە
 ھەر ژمارە تايپە تە بە داھىتەرىك
 دەزگای چاپو پەشتى سەردەم ھەر دەھمانگە جارىك
 دەزى دەكات
 ناوېشان
 سەلیمانى - ھەلەكى بەككەرن دەزگای چاپو پەشتى سەردەم/
 رۇفان
 ت / 29839-29609
 لە دەزگەوى كوردستان
 Tel: 0044162846008 Fax:
 00441628477660
 چاپخانە : ئۆسەستى دىلەر

په روږدو خوښی

مستوره نؤیره، واته يکمه منالی دایکې باوکې بوه، لمېرمنه باوکې بایهځې بمخوښدنو پمرومډگرېښې دلو، خوی لم باره پوه نهلی: (پاش نهوی لهسای خودای لهماو شتی همراتر و له پستای بهرینې دلوهرې بی هارنا لمرګې دایکسوه کورته باوهځې پمرومډې باوکسوه. لمرې تمخشی نږوچاوانې بهرې هیزې بینای بمخسندګې و لمېرمنګې لمو نهغترې چله پږې رانست و خوری گمرونې ناوړه که مهیلی سروشتی و شوقی راسته قانیې پمرومډگرېښې منالان و بهمیزګرېښې جګړګوښان دا زورېو، بهتایبته منی يکمه کولی لمو گولشمنو نوخسمنو نه مامې لمو چهغه که دسېم خامی ناشنایې گرت و چارم بهامی رۆشنایې هملینا، تاویمتاو مهیلی سروشتیم و نارووی زګماک بهمقالای کتیبان نه پزوت. (111).

شوکرېښی

مستوره داستانی شوکرېښی خوی بهم جوړه دگرېښه (بهلام لمېرانیې همرمانه وایې دا (مېرمنې همرمانه وایې خسروخانې ناکامه) لمېر کم نهزمنی توشی چند هملېښ مات: باپرو باوک و مامه کانی نومېاری شم کتیبې بهی تاوان کوټ و زنجیر کړه و زور بهی بهرې پیاوړه دهفتاریکې نړیوړه سې هزار شمېښی پناوی باجوړه لی ساندن، سره نجام خودا کړې پوښهادی و داپېښې بهدګرانی بؤ ناشکراپو لمدوی نارندو

مستوره

(1264-1220)

نوسه ری (تاریخ اردلان)

نوشووان مسته

بنه مالګه کی

باپری مستوره: مهمه ناغا، که له زوری (فتوحات)ی خسروخانې گموره دا به شداری، خه زوری نه مانولل خانې گموره یکه له باورېښکولو نه زیکه کانی بوه، بؤ کورنه دوی پاچ و صهرانو، بؤ به شداری له شکر کیشیمکاني دا، بؤ نوغمرایشتی لدمرای قاجار دا.

باوکې مستوره: لمبولحسمن بهګه کورې مهمه ناغا، رنجرای نه مانولل خانې گموره بریکاری حوسه پتول خانې خوشکمرای بوه، نه مېش

باورېښکولنکی نړیکسې نه مانولل خانې گموره بوه.

سهرېرشتی زماوړندی گواستنه دوی کچی لستمه ل شای قاجار بؤ خسروخانې ناکام لم کړدویته.

مامه کانی مستوره: نیراعیم ناغا و نیراعیل ناغا.

هریکه پلوه یکه بهرینان مه بوه، میرزا عېدوللای موشی

دیوان بوه (حدیقه: له 321). میرزا عېدوللای موشی

(روغنی) نوسه ری (تذکره)ی حدیقه نه مانوللای، په، که

زبانامی شاعره فارسی بیژمکاني نمره لان لنگرېښه و

نومو شاعرکانيان نه نوسی و، همل نمکېری ناموزایشتی

نوسه ری (حدیقه)ی نوسه ری و (تاریخ الاکباد).

دایکې مستوره: لېنه مالګه میرزا عېدوللای وهزیر بوه.

بنه مالګه باوکې مستوره: (قادر) و بنه مالګه دایکې

(میرزا عېدوللای وهزیر) همرکيان لېنه مالګه دهولمندی

دهستېرېښتمکاني سته بون، تاپه ته بنه مالګه وهزیر

همیشه دوریکسې کاریګریان همپوه لمریانی سیاسی،

دارای، چنگی، دلوړه نګای مېرمانی نمره لان دا.

له دایکې بولی

مامه شرف کچی لمبولحسمن بهګه، وهکو مهلی نمکېری

ناموزای له (حدیقه: له 321-322) دا نوسه پتلی لستمه منی 44

سالیډا له 1264 دا مړه، بهم پښه نهی له 1220 دا له باورېښی

لم خیزانه نه چیرېښه لمدایک بوی، رهنګه هواله کی لم

لهی نوسه ری تر دروستېښی.

جيهان و توپاخانی بولسى، چوتە پىرا: رەضا قولپان و ئەمانوللاخان، مامەكانيان: مەمەد سادىق خان، عەباسقولپان: نەك پەرزەنتيان يەدائىشتوانى ولاتەكەدا ئەنەمەتەرە، بەلكو يەزەپيان بەيەكتىشدا ئەنەمەتەرە، لەسەر دەسلەلات و پارە خەرىك بون يەكتىميان ئەمەرى و لەگەن خۇيان دەسلەلاتى پەرزەنتى ئەنەمالى ئەردەلانىشيان پەرزە كۆيۈنۈنە ئەيرە.

دەلى ئەمەلى رەضاقولپان و ئەمانوللاخاننى پىراي چەندجارى ئەلى دەرياي قاچار مىلى يەكتىميان شىكاند، دەريايى قاچار بۇنەمەلى ئاسايش و دەسلەلات پەرزەنتەرە بۇ ئاۋچەكە، كەرتە سەرىرى دانانى ھاكىمك لەمەرمەلى ئەنەمالى ئەردەلەن. خەسەرەخاننى گورجىيان دانان. بەگەيشتنى ھاكىمى ئۆي مەر لەرىگاۋە رەضاقولپاننى بەنچىرگراۋى رەوانەنى تاران كىرد. دەستۇنپۇنەندەكانى مەردوپىرا: (رەضا قولپان و ئەمانوللاخان) پەرزەنتەرە بون. مەندىكىيان بەگەمەن رورەيان لەشارەزۈرۈ سلىمانى كىرە، مەستۈرە لەم بارەمەۋە ئوسىۋەنتى:

(لەبەرەمەتر باسما كىرە، كاتى كە خوسەرە خانى گورجى (ئەرمەنى) گەيشتە ئاۋچەي كوردستان و يەمەنتىن و سۆيىندى لىراۋان، رەضاقولپاننى مەللىرىۋاند بەلى خۇيىداي رايگىشا، مەمەد سولتانخان و سەرلەپەرى پىراۋماقۇلانى وىلايەتنى ئەردەلەن سال و ئۆز مەدەلى و ئۆز قۇرەي خەلگى ئەردەلانىان پەرزە مەورامان كۇچدا لەم كاتەدا مە ئوسپارى ئەم دېرلە يەگى لەم كۇچ كىردەنە بوم. مەر كە گەيشتە شۆيىنى كە ئاۋى مۇشپاراننە، جەمەن سولتانی مەورامى بەپەرى كۇچكەردەنەۋە ھات و بەشۋەيەك كە شاياتى پەلە پايمەيان بىن رىز و دەمەنى پۇشۋاننى كىردىيانى بەجى مېنا لەم دەمەدا خان ئەمەدخان كە لەگەن ۋالدا دى بى ئۆي يەك ئەپىلەك و ئەستىرەي يەك بۇرچ بون، مەورامەۋەلى مەروان بو، سەبارەت پەردەي كەۋالى لەگەلدا نېۋانپان خۇش نەبو، ئەمەلى بەمەل زانى و مەرمە ئاۋچەي مەورامان

ھات و مەرخى لەگەرتتى كۇچ كىردەكان خۇش كىردىبو، بەلام مەر كەدەيتى خەلگەكە بەجارى دەستيان لەگەيتى خۇيان شۇشتومو مەروا پەناسانى خۇيان بەدەستەۋەنە، لەركارە كىشاپەرە

لەم شەۋە كۇچ كىردەكان كە لەمەزار كەس زىاتىرۈن، لەگەندى مۇشپارانپان بەسەرۈرە، بۇ سەبەبىنى كەشپىشتا رۆژ مەلەمەتەۋە بىنە بارپان رادو لەرىگەيەكى ئەمەۋار سەختەرە، كە مەلۇمى بەسەردە ئۆيىپا پەرى دەۋمەرى و مانگىچى سوكى ئاسمانى لىۋە ئىپەرىپا دىكەۋەتەخۋارى پۇنپى كەندەلەن و مەندىرى پەستى و مەپەرىن بەسەرىن نەبو، ئىپەرىن و پەگەندى لەگەندەكانى شارەزۈر گەيشتن، كەمەلى سەرگەتە لەمەلى ئۆي كىرسانەرە، ئىچىلا ئەۋنە مەمەد سولتان و مېزا مەندولەي مەنشى باشى چۈن بۇ سلىمانى و بەخەمەت مەندولە پاشاى بايان گەيشتن و رىز و دەمەنى پۇشۋان، كىردىيانى بەجى گەياند و پىراۋماقۇلىكى لەتەكىان دا تارد بۇ ئاۋچەي شارەزۈر، بۇنەمەلى ئەم خەلگە بەسەر گەندەكانى شارەزۈرە پەشۋەنتەرە داپىن يەگىز.

لەباسى خوتەچە باقى خوسەرەۋانى، ئۆيپەرەي پىساراش كامەرانى، ئەمانوللاخاننى ئانى دا ئەمەركەرد لەرە بدوۋىن كە لەركاتەدا دىسۋاننى گەيلىداي ئەم راتە مەر دەستەپەگەيەن كەۋتە ولاتىكەرەۋە مەر پىنگەيان لەبەرەكە كىرسانەرە، جوسەپقولپاننى مامى ئەمانوللاخان كەپوزاى مەن، ئوسپارى ئەم كىتەش بو، روى ئەسلىمانى كىردە مەپەرى رىزەرە لەرى پۇشۋاننى لىكراۋ كىرسانەرەۋە كاتىكەش مەۋالى كۇچى ئىمەنى بېستەرە خەلگەكى ئۆزى بەمەسپ و مەستەرەۋە تارد. سەد كەسى ئەنەمالەي ئىمە پەگەنتەرەۋە لەلەپەن خۇشپەرە جىگەي مەپەرىن و گوزەرەنى بۇ ئامادەكەردىن مەرىكەي بەپەرى پىداۋىستى خۇي كۇمەگە يارمەتى دەدا لەخەمەتەدا كاشان پەخۇشى بەسەرەبەرد، بەلام پاش چەنانى، چارەنوسى خودا لەخۇش

1- زمانه‌کە: تەگەرچی وەرگیرەکانی شکرورد مستەفا کەرکوکێ و د. حەسەن جاف گەرمیانە، بەلام لەنوسینەکاندا زمانە رهوان و باوەکە کوردستانی عێراقیان بەکارنەهێناوە، بەلکو زۆریان لەخۆیان کردووە یۆ ئەوەی لاسایی زمانەکە (شەرەفنامە)ی هەرگیزی مۆکریان بگەنەوه، ئەم کارەدا سەرکوتوو نەبون. زمانەکان یۆ خۆیانەوه نافۆلا و بۆ تێگەیشتن سەختە.

2- وەرگیرانەکە: ئەمەندێ شونیدا پەڕدی تەرجومە نەکردووە، ئەمەندێ چێگەیشدا رستەکی گرتگی ئی قوتارە، ناخۆ هۆی ئەم ناتەواویە نوسینەوه چاپ کردبێتی، یان وەرگیرەکان بەئەنقەست نەو رستانەیان ئی دەرەهێناوە دیارنێ.

گوزەرانی نێمە رازی نەبو، نەرمبو لەزۆری 14 ی مانگی زوڵحیجە 1264 هـ (1846/11/23) دا جەنابی حوسەینقوڵخان ئەمخۆشی پەسەریدا زال پەو، ئەماوەی شەو روژێکدا گیانی پەیمەشتی پەڕین شامبوو لەپەرسەکەیدا هەزاران سینه یۆ هەل تەزان و منی مستورە ی سەر ئی شێراو دەرەهەریش لەدووری لێک دابەراشی ئەو گیانە نازمەم دوستی روژێکە لەشو زخم پەپەلائی تە ی ئەمخۆشییەوه دەرئێشەوه (بەتەن خودا چیمان پەسەردێنی و نازمەم ی پەپە... (236-238).

مستورە یۆ چەند دێرەمۆتایی بەمێژووەکە هێناوە، چونکە ئەویش هەر لەو روژانەدا پەپە ی (حەقیقە: 321-322) ئە 1264 هـ لەتەمەنی 44 ساڵیدا بەهەمان دەرد کۆچی دوا یی کردو.

-6-

پەرەهەکانی

پێ ئەچێ مامشەرف خانم بەدانا ئی شیعەر دەستی پێ کردبێ. لەهەرگای شیعەرەوه چۆتە ئا و نیا ی نوسینەوه، (مەستورە) ی هەلگیردووە پەنازناوی خۆی (دیوان مەستورە کوردستانی) سێ جار چاپ کراوە.

جاری یەکەم: سا ئی 1304 هـ جیری شەمس، لەسە، لەلایەن حاجی یحیی مەرغەت کوردستانی پەرە چاپ و بڵاوکراوەتەوه.

جاری دوهم، سا ئی 1362 هـ ش، لەتاران نەشرما، لەلایەن دیوان احمد کریمی پەرە.

جاری سێهەم، بەهاری 77، لەتاران انتشارات امیربەادر، لەلایەن دکتەر صدیق صفی زانە (پەرەکە ئی) پەرە.

شیعەرەکانی ئا چاپی یەکەم و دوهمی دیوانەکە ی فارسی، بەلام چاپەکە صفی زانە جگە لەشیعەرە فارسیەکانی 462 پەیتی 4 خورده ئیدایە، زۆری شیعەرە کوردیەکانی بەهەڕامی هۆتوونەوه، بەزۆری شیعوونی بەکو ئی یۆ مەرگی 4 سەرەوخانی ئاکامی مێردی، ئەمەندێ شیعەری تریشی بەپا ئی دراوه، کە بەکرمانجی خوارو هۆنراوەتەوه، بەزمانەکە ی جۆری دەرشتنی دا لەشیعەری ئەو تاجن.

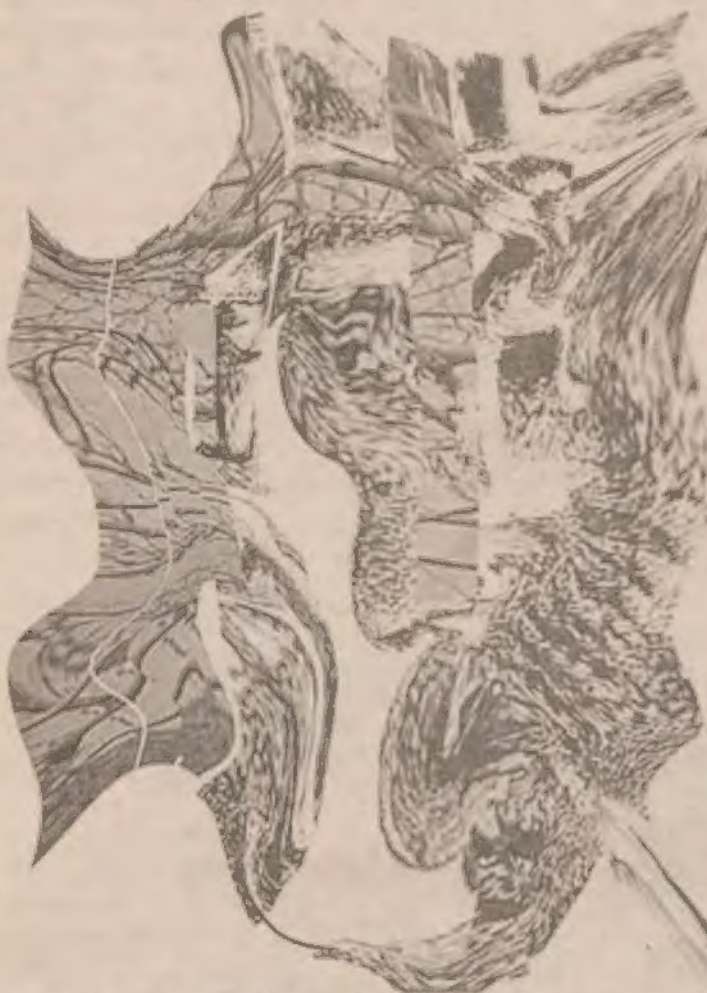
بەقەسە (صفی زانە: 16) ئو کتێبی تریشی نوسیه: (مجمع الادباء) کە بیژگرانی شاعیرانی کوردەو (رسالە ی شرعیات) کەبەاسی بنچینهکانی عەقاید و ئەهکامی ئیسلام ئەکا.

(مجمع الادباء) ی جاری لەپەڕەستەدا نیه، کتێبەکە ی تریشی لەژێرناوی (عقائد) سا ئی 1999 هـ مستۆکۆلۆم (سوید) لەلایەن عەبدوللای مەردوخوهر پەپەشەکی و ئیگۆلیتەوه ی لێرو تەسەلەوه بڵاوکراوەتەوه.

لێرەدا مەن خۆم لەقەرە ی شیعەرەکانی نادەم، ئەوه بەچێ شەهینم یۆ شەرەزاییانی مەیدانی ئەهەب بێرو کتێبەکە ی تریشی پەچێ ئەهینم یۆ خەلکی کە ئەوه ی مەبەستەم کتێبە مێژووییەکیەتی (تاریخ اردلان) (تاریخ اردلان) ی (مستورە کوردستانی) پەهیمەتی (ناهەر ئازادی) سا ئی 1343 هـ ش لە (چاپخانە بهەرامی) لەسە چاپ کراوه.

د. حەسەن جاف و شکر مستەفا لەژێرناوی مەستورە ی کوردستانی (مێژووی نەردەلان) دا کردبوواتە بەکو رێ، سا ئی 1989 هـ لەمەرداد لەلایەن (هەرگای روژنەیی) و بڵاوکردنەوه ی کوردی پەرە بڵاوکراوەتەوه.

3- کەمایەتی ئەم وەرگیرانەدا هەیه:

3- چاپەکە، هەلە ی چاپی زۆری تێکەوتووه، ئەمەندێ لەسا ئەکانیشی کە لەئەسلی فارسیەکە دا بەراستی نوسراون، لێرەدا تێکچوون، لاپەرە 85 ییشی قاتە ارە چونکە بەهەلە ئەکاتی چاپدا، لاپەرە 58 ی خراوتە جێگە ی.

-7-

سەرچاوەکانی

مەستورە خۆی دەرەسەری هۆی ناسانی (تاریخ اردلان) و جۆری سەرچاوەکانی تانی:

(تاروژیکیان رێم کەرەتەدوونەکانی پێشینان و تۆمارو بەیازی پاشینان مێژوونیک ئە کوردان و ئەستاتوونیکم لەنیشتمانەکم سەرچاوە کەرەت، پاش

میرزا نولتولای کوبی میرزا عبداللای وزیر که مامی راسته‌قینه‌ی دایکی
نهم که مینه‌ییه، لهو شمرده‌ا جهله کسی نهمس زینتی ناسپ گلاندو
له‌خونی خویاش‌دا گوزاندن و بمرنگ نازایمتی و مهردایمتی خوی نیسپات
کرد (ل 160).

(باپیره گهره‌م که دهرامتی عباس‌قولیخان و وال شوشتری پی
سیزدرایو، هزار تمعی و گهر کهوت) (ل 162).

(باپیری سهروری نهم که مینه‌ییه، لهو هرا و هریایدا لنگل نازایمتی‌کان‌دا
هاودست بو، له‌پهرته‌وی نهمای پنا سیپیری پهرورده‌ی لهو بنه‌مالیه بو،
بی‌شمکی کردبو، ده‌ستی لنگل دژمانی تیگمل کردبو، چمند رژی بژ گوی
راکیشان، چاری بزمی بی‌پوشی و پینج هزار تمعی چاورسینانه بی‌سند،
به‌لام پاش 18 رژی دهریاره پله‌ی چاوریری‌کردنی بی‌نمخته‌یوه) (ل 174).

(عسپوره‌همان پاشا چینگه‌ی خوی
گرتهمور ده‌سه‌لاتی پسه‌ی‌اکرده‌وه،
نهمانول‌خانیش بمرکوتنه‌وه گهرایوه بژ
معلی‌ندی خوی و گهمی بملدی لنگل سور
سمت له‌بیدیل گراوانی رومی‌دا که لهو شمرده‌ا
به‌دیل گرابون لنگل محهممد ناغای باپیره‌ی
نهم که مینه‌ییه‌دا نارد بژ خزمه‌ت فتممعل شا،
به‌لام شا ناردینه‌وه به‌لدا) (ل 179).

(یمیناری لایرنشی ولفیه‌وه رویان کرده
دهریاری تاران و هرا لهو شمره بژ یمینی که
نهم همراله به‌وال گه‌یشت محهممد ناغای
سمرکاری که باپیری پاییلندی نویاری نهم
مژوره‌ییه، بژ رونکردنه‌وی راستی گمین و
به‌یله‌که و به‌تال کردنه‌وی نیازی پیسی
ناپهرایان، نارد بژ دهریاری فتممعل شا،)
(ل 184).

(خمیری سمرکوتلیشی له‌شمر هراکه‌ی
بانده‌ا پی گه‌یشت، محهممد ناغای باپیری
سهروری نهم نویاری، به‌رائیر نهم خزمه‌ته
گهره‌یه به‌جوبیگی توره‌و شیرزکی دهمان
خه‌لات کرد...) (ل 187).

(شا لسم باره‌یسه‌ه تابلینی خه‌میار بو،
ته‌لانت ناپهرایی و له‌فریتی خوی به‌محهممد
ناغای، باپیره‌ی نویاری نهم کتینه، که
نهمانول‌خان به‌ناوی بالیزه‌وه‌ی شاربو بژ
دهریاری قاجار به‌نهمانول‌خان راگه‌یاند)
(ل 188).

(نزیگه‌ی سمه‌ت هزار تسمه‌ی بژ
سهریهرانی نهم شایی و ژن هینانه خهرج
کرا، لهو سمه‌ت هزار تسمه، چل هزار تسمی
بژ ناو والا و بژ زه‌و دژمک و خشل و زین
زیوی بوکی خهرج کرا، خوالیخوشبو باوکم
بژخوی سهریهرشتی نهم زهماومندی کردومو
هرا خهرج و پول و دراویکی بژ شیرین و
خوارده‌ممنی خهرج کراوه لهو سهریهرشتی
بو، ده‌گیزه‌وه، لهو شاییده‌ا ده‌هژر نول
لنگل چمند تیز قلندو نه‌باتی سمی و چمند

خهرینیهمکی تر به‌خهرج نراوه، نیتر لهو دواکه‌یشتی همر به‌م پیودانه بووه و همی
همرولش له‌قللم بیری) (ل 189).

3- پیینه‌کانی

مستوره شافره‌تیگی زینگ وریایوه، هرا له‌مالیه‌وه خویندویه‌تی و
سهرای خویندناره‌و نویسن لنگله‌ی دلو، لئنا و بنه‌مالیه‌کی ناسراو
له‌نهمه‌ن و ریشلیردا پی‌گه‌یشتوه به‌چاویکی لیژ سهری رویاوه‌کانی
له‌وریشتی و چاودیری هلوهرجی ولتی کرده، که‌چوته ناو حمره‌مصرای
خوسره‌وخانه‌وه، نهم به‌واری زیاتر بژ فراوان بو، یوتره‌ی له‌نزیکه‌وه ناکی
له‌موران و ده‌گوباس و روداوه‌کان بی‌و زیاتر تیگه‌لویین لنگل ده‌سه‌لاتدارانی
ولات.

۲) من ئەم كەمىنە، بەچارى خۇم دېتم پالپۇزى روس و ئىنگلىس ئەسەردەمى قىرمانچىلارنى ئەمانۇللۇخاننى والدا پىنازى دېتتى ئەم قەلەيەرە پەسر كوردىستان (مىنە)دا ئىدەپىرىن و لەگەل ئەوشدا كە قەلەكە وىزانە بو، سەيرانى شويئەوارى كەلەمگانىيان دىگەرد (۱) (۴۲).

(۱) ئەسالى 1138 ئى كاد لى جىگايەي كە ئىستى باخىكەو نەمەي بەغەشتى بەرىنەو نۇزىكى كۆشكەو تەلارى مەركەزى مېنشىنەر بەفەردەوس بەناو بانگە، قوتايغانەيىكى بىنايات ناو لەمەودايىكى كورت دا پاشاى بابان مەر كەم و كۆپەيىكى ەمى بو، تەواى كردو ەنئەدى دىگەى و سەرنان و مەنارەيىكى جوانى لىروسىست كىرد، تا سەردەمى قىرمانچىلارنى پىچ شائازى ئەمانۇللۇخاننىش ەم ماىو، من بۇخۇشم دېتم ئەمانۇللۇخان لەپەرئەمەى بونى ئەم مەنارەو ئاسەنارەى بەمايەى سەرشۇرىي ئەردەلەنەكان دەزانى، وىزان و خاپورى كردو دارى پەسر پەردىيەرە نەمىشت. (۱) (۹۰).

ئەم دو روداوى ئەيانگېرىتەرە ەى سەردەمىكىن كە ەشتا مەستورە شوى بەخوسەرەوخان نەمەردە، كەتپشەنەى ئاگادارى زۇرو سەرنىچدانى وىدە، بىنگومان دواى ئەمەى چۆتە ناو كۆشكى ەكۆمەنپەرە ئاسۆى دېتتەكانى، بەتايپەمى ئاگادارى لەروداوى سىياسىەكان قراوانتەرەو.

-8-

مەستورە لەگېرانەمەى ياسىڭدا ئەمەسى (شەقلى بى خەوش و چىڭو، سەلىقەى راست، ئەم قەمە ناسەلەمىنى چۆنگە - (۱۵) ئەم سەرنىچە ئەقلى و رەخەگراپە بۇ مېژوتوس زۇر پۇيۇستە بۇ ئەمەى ئەسەلەر روداوى ەملىستراو تىگەلارى رودارە راستەكانى مېژو نەكات مەستورە وەكو يەكى ئەمەمالەى ئەردەلەن لەباسەكانى دا بەلەى ئەواندا دالەشكىنى، بەلام راستەگۇيەمكى زۇر ئەمەسەكانى دا ەمە، ئەم ەمەلەى بەتەرەوى ئىيان دىلپا ئەمەى، گومانى خۇى لەراستىي و ئاراستىيان بەچەند رستەيەكى وەكو: خودا ەمەخۇى لەراستى ەمەوشى ئاگادارە (۱۵)، خودا بۇخۇى دەزانى (۱۵) (30، 50، 66) ئالەمت لای خواپە (۱۵) (34) دەرپەرە.

-9-

رۇيازى ئوسىنەكەى

مېژونوسانى كۆن، ئەمەسەنى ئەم بەتەنەدا دو رۇيازىان گرتەو: يەككىنكىان كەسەكانىان كىردۆتە سەرياس لەژىر ناوى ئەواندا روداوكانىيان گېراوتەرە، پان، سال بەسال روداوكانىيان گېراوتەرەو سالىكەكانىان كىردۆتە سەرياس و ياسى كەسايەتى و قارەمانى روداوكانىيان بەپەى سالىكەكانىيان بەدواى يەكدا گېراوتەرە، شەرەفخان ئەمەسەنى (شەرەفخانە) دا پىرەمەى رۇيازى يەكەمى كىردە، ەمەو مېژونوسەكانى شەرەلەنىش لەوانە مەستورە، سەريازى ئوسىن و گېرانەمەى روداوكانىيان دا لاسەسە شەرەفخانىيان كىردۆتەرەو بەچارلىكەرى ئەمەى رۇيازىان بەمېژوى ئەردەلەن داو، ئەگەر يەككىنكىان پان زىادەر روداوكانى سالى بەگېراپەتەرە، بىنگومان ئىست كەرەستەيەكى زۇرتى لىكۆلىنەمەى مېژوى ئەردەلەن لەپەرەستە ئەبو، پەرەردەكردى روداوكان ئاساتەر ئەبو.

زمانى ئوسىنى (تارىخ ارەلان) و جۇرى دارىقتى ەمە ئەوانە شەتوان ەمەى پەسەنگىن كە شەرەزەى پەخشانى فارىس، ئەگەرچە سەجەو و شەى ەو واتار دىرەدەنى زۇرى تەدایە، بەلام بۇمەن رەوان و تىگەپشتى ئاساتە مەستورە جگە لەمەى شەرەزەى مېژوپەرە، لەچەندەن جىگەى گونچاودا ئاپەتى قورسان، پەندى ەمەبەى، شەرى فارىس ەى خۇى ەى شەمەرىتى تىگەلارى ئوسىنەكانى كىردە، ئەمەش تىشانەى ئەمەى كە سەرجاودى رۇشنىرى مەستورە دەنەمەن بوە.

-10-

ەلەنگانلىنى

ەمەلەكانى (تارىخ ارەلان) بەتايپەستى ەمەلەكانى پەنچا سالى دواپى دەريارەى ئاكاكى شاوخۇى ئىوان مەمەكانى ئەردەلەن و ئىوان ئەردەلەن و بابان و پەنابەردەن بۇ يەكتىرى و

هاندانی يەكتى بۇ شەرق پەلامارى يەكتى.

زولم و زورى رايىسكانى ئىردەلەن، بەتايىبەتى لىرەى كۆكرەشەرى
زۆرەملى پاره، گۆرەن ئەشكەنجە كوشتى ئاپەرا، دانان لاپرىنى وەكىل
وھىزىرەكان و كۆچى يەكۆمەل بۇ دەرەوى ئىردەلەن ئەمانى سەلامەتى سەرى
سامان، بۆگەن بونى دەزگای مەزەبەرايەتى و خەرىك بونى مەزەكانى
بەشايى و رابەردى ئۆز و خوارىتەمەز رابوشكارو پۇشكەش و بەرتىل.

گۆي ئەدانە سىكالا و گىزارەمە خەلە، ئەمانەتە مى گەمورى
ئەسەلەتەرەكان و سەركۆتەلەنى بىر يەزەبەنەى ھەم جۆرە ئاپەرايەك
كارەساتى سەرىشتى، قاتۇقلى و بىرىشتى، رۇبەندەنى سەفرو سەمەرا،
رەبانەمە ئەخۇشەى تە.

ئاكۆكى ئارخۇزى مەزەكانى ئىردەلەن، كۆرەكانى ئەمانوللۇخان، خوسرە
خان، مەمەد سادىق خان، خوسەيىنقولى خان. ئىراى ئەوانىش ئاكۆكى ئارخۇزى
كۆرەكانى خوسرەمەخان و ئەمانوللۇخاننى دىمە.

دەسەردەنى ئىنانى قاجار (خوسەنى جىھانى كچى قەھەل) شا ھوسەرى

خوسرەمە خان و كۆيا خانىمى كچى عەباس مىزاو خوشكى مەمەد شا
ھوسەرى رەضاقول خان، ئەمەلەتەنى ئەسەلەتە ئەنىوان مەزەكانى ئىردەلەن.
لەكەندەمە رۆدەركەن مەستورە ئەگەيەنەتە ئەنجانەگىرەيەكى زۆر گۆرەك
بەربارەى پاشەرىزى مەرايەتى ئىردەلەن و پۇشەيىنى تەكچەرىنى ئەكات و
ئەنوسەت: ... لىدى ئىدى و تەختە ئەفەتە ئەم سەربىزىوى و سەرسەختى و
گۆنەدانە بىر يەمەزى ئەو شا پۇشتان تەيكەت و بىرەيان لى وەزەگىزىت و
گۆنەيان راكۆشەت، ئەمانەتەمەتەن بۇلەن شا ھاتە سە ئەم بىرەرا كەبناغەى
ئەم ئەمەلەتە تەك بەدەت و دارى بەسەر بەردىو ئەمەلەتە. (ل 234)

مەستورە كە ئەقۇلغاى داپووخان و ھەرمەسەلەنى ئىسانى سەياسى،
كۆمەلەمەتى، رۇشەيىرى ... مەرايەتەكەكانى ئىردەلەن و باياندا رۇبارە، ئۆزىكى
داورەزگای ھۆكەمراش ئىردەلەن بوو، بەچاوى خۇزى رۆدەركەنى بىنەو و
گۆرەنەمە جىوارەكانى بىستورە و بەلگەكانى خۇندەتەرە، وەك شەيەتەكى
ئاگادار و ئىھاتەرى سەرىمەى خۇزى، گۆرەشەركەنى ئە (تارىخ اردلان) د، بۇ
لەكەندەمە مىزەوى ھەردە شەمەرتە ئىردەلەن و بابان، ئۆزىكى گەران و
گۆرەكەكى تەيەتەيان ھەپە.

- 11 -

پلارى ئۆن

مەستورە ئەناو رۆدەركەنى سەردەمى
خان ئەمەد خاندا، گەتەگۆزى ئەنە
بەلباسەنىكە خان ئەگىزەتەمە.

دوبارەكەتەمە ئىردە بىر جەنەبە

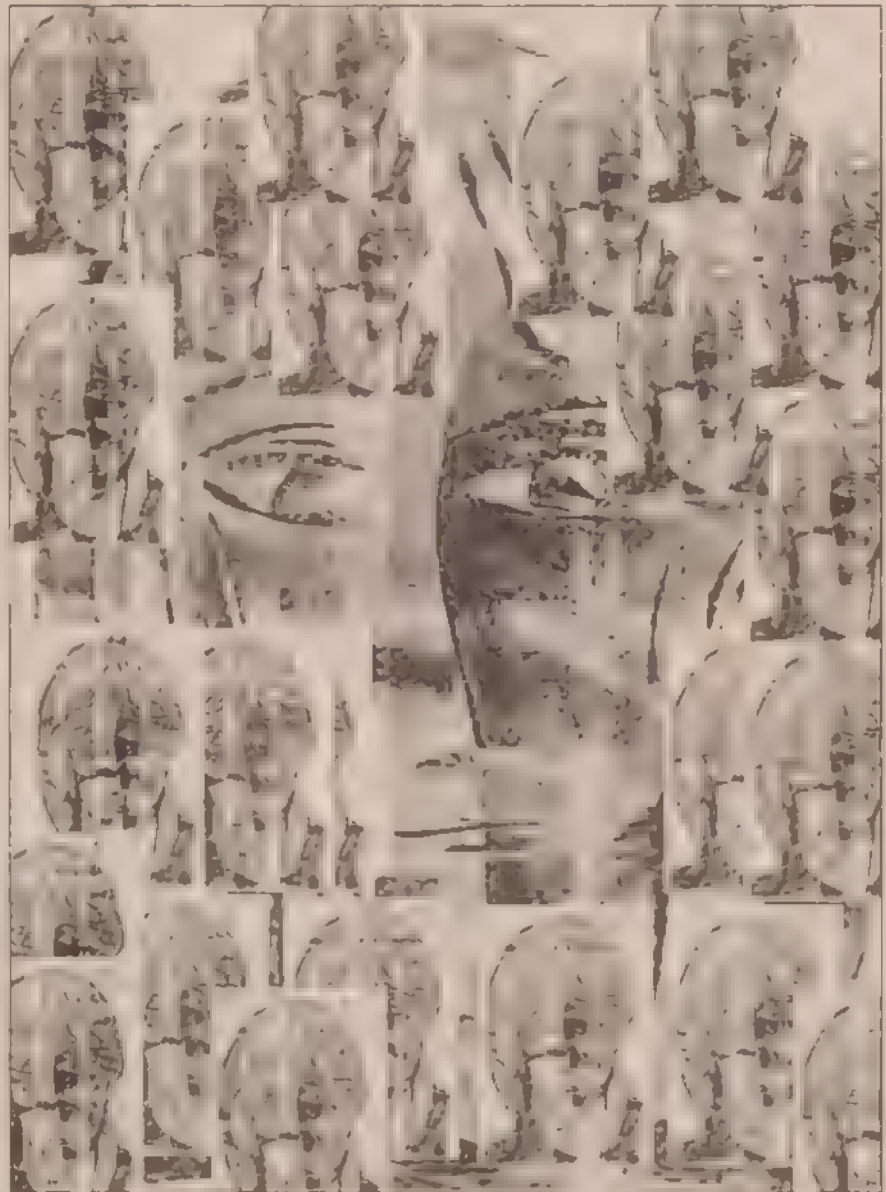
ئىلى بەلباس ئەخان ئەمەد خان ياخى
ئەبەن، ئەمان لەشكەريان ئەباتە سەرى
پەلامارىيان ئەدا، ھەربىولا بەشەر دىن
لەشكەرى ئىردەلەن لەشكەرى بەلباس
ئەشكەنەت بەلباس ئەشكەتەرە شۆبەنىكى
سەخت و ھاسى، لەشكەرى ئىردەلەن
ئەدەرىيان ئابەمە (مەستورە: 53-54)
لەسەرى ئەراو ئەنەوسى (چەنە رۇزى)
گەمارەيان دان و رۇزى ھاتۇچۇ كاروبارىيان
لەبەستە تا بەم شۆبە ئەوانىسى دان
بەخۇدەگۆرەن سەرىيان لەدەست بەن و واژ
لەنەوتەرىزى يىنەن و مەكەچى قىوول بەكەن
ئەگەچى دىاىسى، ھەزەكەيان راگەرت،
بەلام ئەم رۆدە ئەمەمەو كانگەى
دەيانەمە ئەمەو، لەمەلمەرى رىگەى بەرى
گەبەشتەنى يەكجەر سەخت و تەووش بوو بوو
و بىوارى شەرىشەقەرىيان سەپەو
لەسەرىبەرتە ئەم كارەدا سەرىيان سووېرا
لەم ئەشتەدا سەزگەردەن مەنەمە.

سەرمەنجام رۇزەكەيان كەلەتەنىكى جەنەرى
زۆرە زىرەكى ئەم تەرمە ئارەزىو كەشە،
سەرىيان دەكەت، ئەم، سەرى سە
بىر سەتەمە سوپەرى بوو، رىكەوت تەرتەرى
بىر بەتەوشى كارەبەمەتى خانەمە، لىرى
پەرسى (ھۆزى لىزە ھەوارگەرتەن
لەمەچەمە ئەم ھەمەو خۇنەسەمەكەردەن و
خۇسەزەنە لەمەر كەشە) كارەبەمەستەكە

له‌ولامدا گوتی: «هه‌ی هه‌وارگرتهمان ئێمه‌ له‌جیه‌ ره‌نگاوای ئێمه‌ و په‌روه‌مه‌ زۆر ته‌نگه‌بهره‌ و به‌ناسانی توانای ئێمه‌ هه‌رازووتمان ئێمه‌؛
له‌ه‌ ئاواره‌ شه‌نگه‌ به‌ساتووت و په‌لاریکی سازو عیشه‌وه‌ مۆمه‌ژوه‌، به‌و
په‌یاوه‌شینێ به‌ئێمه‌ی ناگه‌ی تووه‌میی و په‌کی خا‌ن هه‌ره‌ به‌وه‌ست به‌رامه‌نی
ئاماده‌بوونی له‌شکرێ سهرکه‌وتووی داو چه‌ڕوکی نه‌ه‌ ژنه‌ به‌هادپه‌که‌ی

لغو نشیونامه بهر موهر از آن هفتکشتین و دهوی شاهی و شویزیان لاسری
 در زمان هاویشته سهر گازی پشت لعم تره چاره بده لعم هنگامیه میان
 دیت نصیه عین نصتین بهشی کردو بهتفه کردن و گایرد گلور کردنه موهر
 قیلمچوون و شو دایره رؤسمه ناکارانه متیغو و تمو تهر موهر خویمان گهینه
 سمنگمه مصامه کانایان و مجرو منیان لستیع کیشان و پاشا و دیان مال و
 سامانیان بوو نه ده سکه و شی

له سويا سهرکه ز تووه و
له شسکري ز آلبو و بهمه ديل و
يه خسر يکي ز زړه وه، لهوه زيت
پشوه نه چوو به سهرکه و تن و
رالېو يوه گهر ايموه (۰)

(ذیل شرفنامہ) کہ استوار
اردلان کوترہ نم باسی تیندا
نمنوسراوہ بہلام پینش ہم
(کپ: 54-55) همان چیرؤکی
گیردہتہ۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔

پس بجای مہسنوردیش لہوی
و مرگرنیت، دواي ندریش مہم
لہر جدیدہ ۱۳۱-۱۳۲ و مہم
لہر نعلہ ۱۱۳ و مہم
دوستکار مہرہ دوی بارہ

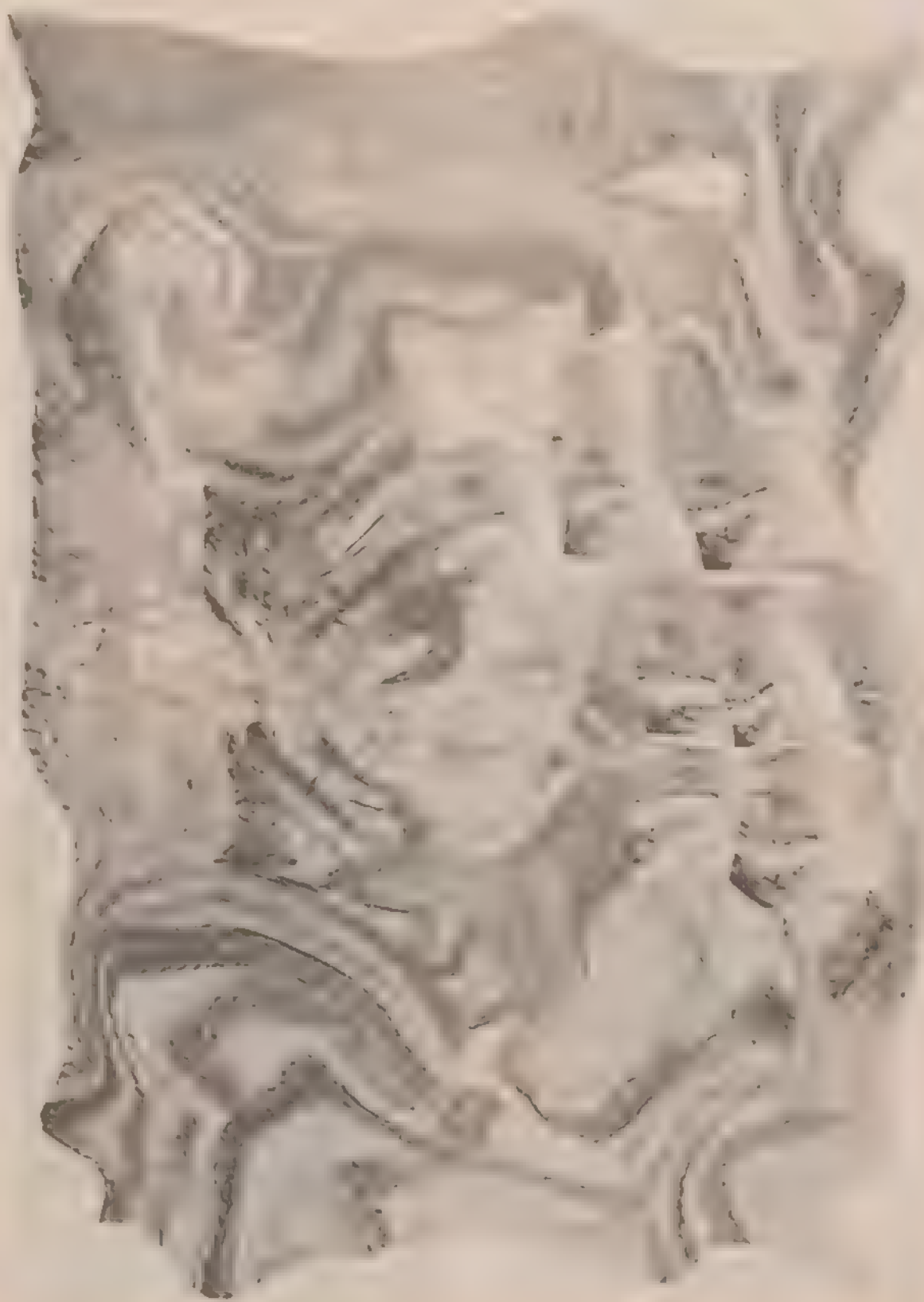
نووسراو متعهد و همردوکیان
شوینه که میان بهقه لای رهواسن
دیاری کردوه بهم چیرز که
نهگه راست و بروداو بیت، یان
خه مال و هلهه سه سترا،

گېڭراناموھى لەلايىمەن
مەستورەد، بىمۇ ئاشكەرىيە.
بىن پەردەيىيە، خۇي لەخۇيدا
نېشانەي نەوپەي ئازايىمەنى
يەدەيىمە بەتەبەت، بۇ ئىمكەن

چینی سسر مودی کو قتل،
لہ زمانہ زمینی نوسای
گوردمقائدہ نور نیپہ نالی
سم گیرا ویدی مہسنوری
جہنمیتہ مہ مہ مہ مہ

هانی داینت پرکنشی بگا
شیمره معناوانگه کی لمصر
همان زنده وی قهنگ
بهر بسمره

مستوره له‌بەر تیغی زماندا
دایکی روژگه نه پینش نه‌و
نه دواي نه ویش، ژنیکي
ن‌گورد نه‌ب‌ن‌شیوه، به‌لام

بەشیک لە کتێبی
(سێزوی ئەردەلانی)

ماوە شەریف خانی ئەردەلانی (مەسئوورە)

فەرمانەرەوایی گەریم خانی کۆری عەباسی قولىغان

(1)

کاتییک گەریم خان چووه سەر تەختی فەرمانەرەوایی هەتاسەیی وردو درشتی خەلکەکی جەسی و سەقامی شووم و سەروومی سەرەبەری خەلکێ کوردستان لێگەر و پەست بوون ئەم فەری لەفەرمانەرەوایی ئەندەزانی و سەری لەهێج کاروباریکی حوکمەراتی نەردەمکرد

و ئەتە بەو ئەنە نەگەرایی و نەست و پەل مەجێتی و ناکارامیی یەوهی بەجاری شێوان شەرازی هەموو شتێک تێکچوو و کاروبار رووی لەکزی و لەپەڕاوی کۆد کابرا هێندە ملووی بوو گۆڕی ئەگە و راوێزی کەس نەمەگرت نازارە و پاگەرەدانی لەسەر بەندی ئەم فەرمانەرەواییە دایە ئەندازەیک گەشتی بۆ. وەک دەگێرێتەوه

یەکی لەسەر بەگەرەدانی ویلاست یۆ دزی لەجێت، خۆی دەرگۆتێتە مایکەرە، بەرێگەرەت خاوەن مانی بەخەبەر دەبی، ناکاتە تەمەری دەرگۆت و یۆ سەیمین روو، بەهەستەستراوی یۆ کێ گەریم خاس دەیا، کەچی گەریم خان لەجباتی ئەوهی سزای دزە بەت، وەرەباریک هەردوو گۆڕی دەرگۆت و لەنبو مەستی دەنی و بەرەلای دەرگات

هەروەک لەمەراییی یەوه یاسمان کرد ئەو سەر و خەتەدا هەسەن عەلی خان و سەلیم پاشا بەگێز یەکدا چوو بۆن، لێرەهەم بەگی وەکێش لەناوچەیی پلنگان و بیلان و ئەو دەورەبەرە، ئاڵای سەریخۆشی هەل گۆڕی. هەرکە وانی و لات پێ خاوەتە و خەلکەکیش لەو پەڕی زەبوونی و پەڕێشانیدان و لەسێش لەگەڵ خاتەلانی زەندی یەدا سەرواسخت و مەندوباریکی بەهێزی هەبوو. دەرگۆت لێگەردن، گەریم خانی فەرمانەرەوایی ئەردەلانی لایەن و ناوچەیی کوردستان لەبەر یەک هەلەکیژن زەندی بەش پاروویس خانی یەسەد سوارەوه خەستە پال هێزەکی لێرەهەم بەگ کەنەمیش دوو سەد سوارێک دەبوو، ئەم هێزە لەسەرەتای چەلی زستاندا، ئەنەنی دۆشان دایەنێرەن گەریم خانی ئەردەلانیش کەتەم خەبەرەیی بیست، بەخۆی رانەپەرموو، پەرەمەر ئەم هێزە پەرەستی سەرماوسۆلە زستانەکیش لەوزە بەدەرەو، ئاچار لەگەڵ گەریم پیاو مەقوولانی سەدا کۆچیان کرد و چوون ناوچەیی شامیان کەسەر بەهەرێشی هەورامانە، لەوێ نیشتەجێ بوون. گەریم خان و گەریم پیاو مەکان سەمانگەیی زستانیان لەوێ پەرەیی ناخۆشی و ئەنگەنەو بەسەر برد. لەسەرەتای بەهاریا روویان کردە شارەزۆور و سەریان یۆ پاشای شارەزۆور دانەواند و عەلکەچی بوون. وەک دەلێن: گەریم خان هەر لەو سەلەدا کۆچی دوايي گەرمووه کوردستانی ئەردەلانی (فەرمانەرەوایی) مەرەتەو تا ئەو کاتەیی خۆسەرەو خانی کۆری خان ئەحمەد خانی کۆری سوبحان وێردی خان لەسالی 1165ی کەدا سەریخۆ و نازاد، کاروباری ئەپالەتەکی بەهەستەو گەرت و خۆی کرد بەفەرمانەرەوایی و لات یۆ ماوهی مەسێک نەستی. یارمەتی و فووتشی یۆ ژێردەستان و دەست و سەنان راکێشا و بەم جۆرە کاتی یەسەر یەو، بەلام

لەسالی 1160ی کەدا سەلیم پاشای بابان بەیارمەتی نازادخانی ئەمەقانی بوو نەمەری کوردستان و خۆسەرەو خانی ئەم بەیارمەتی بەهەرکەتار کرد. لەسەرەتای فەرمانەرەوایی سەلیم پاشادا ژۆریەیی گەریمەکانی سەتە چۆن لەمەنەمدی بابان جێنشین بوون ئەوانەیی سەمیش مەبوونەو لەپیاو مەقوول و رەمەکی. هەموو ئەمەقاری چاک و پەسەندی سەلیم پاشا شادمان بوون و ئەپالەتەکی بەرەبەرە رووی ئەوانا بوونەو بوونەو کرد و سەرێکی خەلکێشی بەدەنی خۆشەو خەریکی کشتوکال و شار ناواکەرنەو بوون. لێتەر بەم جۆرە سەلیم پاشا یۆماوهی چوار مەسال لەناوچەیی کوردستانی سەتە فەرمانەرەوایی خۆی بەرێوە برد. تا ئەوهی لەسالی 1170ی کەدا خۆسەرەو خان بەیارمەتی حەسەن خاسی قاجار مەشیتێ ئەردەلانی گرتە دەست و فەرمانەرەوایی بابانی ئەردەلانی ئەناو برد

خۆسەرەو خانی دووم

خۆسەرەو خانی دووم کۆری خۆنخۆشبوو خان ئەحمەد خان و ئەوهی خۆنخۆشبوو سوبحان وێردی خانە. وێجای ئەوهی سوبحان وێردی خان مەدانی نێرەیی ژۆرەو مەند بوون و لەبەر ئەوهی ئەنەیدا، کەنێشتر لێی دەرێن، خان ئەحمەد خانی کۆری و لای بەجێنێشت و لەواتی ژۆرە گەرمایەوه و لەروستای لیمەهە پاکەکاندا بوخۆی سەری نایەوه و دوو کۆری لەپاش بەجێمان. یەگەمیان، خۆسەرەو خانی کۆری، کەمەرە گەریم یەو. هێندەیی رۆخی خۆی لەوێست هەمیشە ژەنگ و پەلامس هەو پەزەرەیی ناوێنی دانی بەدیمانەیی ئەو ناوێرە دەسێ یەوهی ئەوهی لەچاو کۆرەدانی دیکەیدا لەسەر رووی هەمووانەو رانەگەرت و لەوێ یەسەیی گەریمەیی و سەپا پاکێدە هەمیشە پەستی بەدا و بەلای هەلەگۆت ژۆر جار لەبەرەو رووی کۆرەدانی دیکەیدا بەپیاو گەریمەکانی مەجەسەمەکی دەرگۆت، ئەم پەلەپایەییە پاش نیچە، هەر شایانی کارامەیی و توان و ئەنەیی ئەوهی هەر خۆی دەبی. پەهەرەتی پەهەرەت، چۆن لەسالی 1170ی کەدا خۆسەرەو خانی کۆری ئەحمەد خان بوو بەفەرمانەرەوایی ئەرووی نازارەو و ناخۆشی ئەرووی نازارەوێرەن بەست و گەلەیی ئەپالانی ئەوهی پێ پارانی بەخەشەدەیی لەچیمەتی ئارەزو و هەویدا روویا وێرە ئەپالەت رەنگ و رەمەتیکی نوێی بەخۆیەو گەرت و ئەو پاراوی یەکی ئەردەبەنەری لێ نیشت و گۆلەشی هەوا ئەنەنی دادپەرەری سەوز و پەراو سەر و خۆنچەیی هەریا و ناوات بەپێن و بەرامەیی دەهەندەیی شادمان و حەمدان بوو

جیهای سەرلەوێ رازاندەو

هەمەزی خەستە گۆتای و لاتەو

لەمەری بەرکەتی ئەو گۆلی شادی روو

مەگێنی جوانی و لاوێنی بەپەران برا

بەریش و کردنەوایی نایینی روون

هەناسەیی بوو بەهەناسەیی عیسا

لەمەنەیی بەخەشەدەیدا حاتەم بەهەرەو

لەمەدانی نازارەتیدا رۆستەم هەو سەنگەرە

لە سەرەبەندی ئەودا ژۆرەستەم ناسەواری ئەما

بەو تۆرە بۆرە بێرەهەم خۆسەرەو جەم

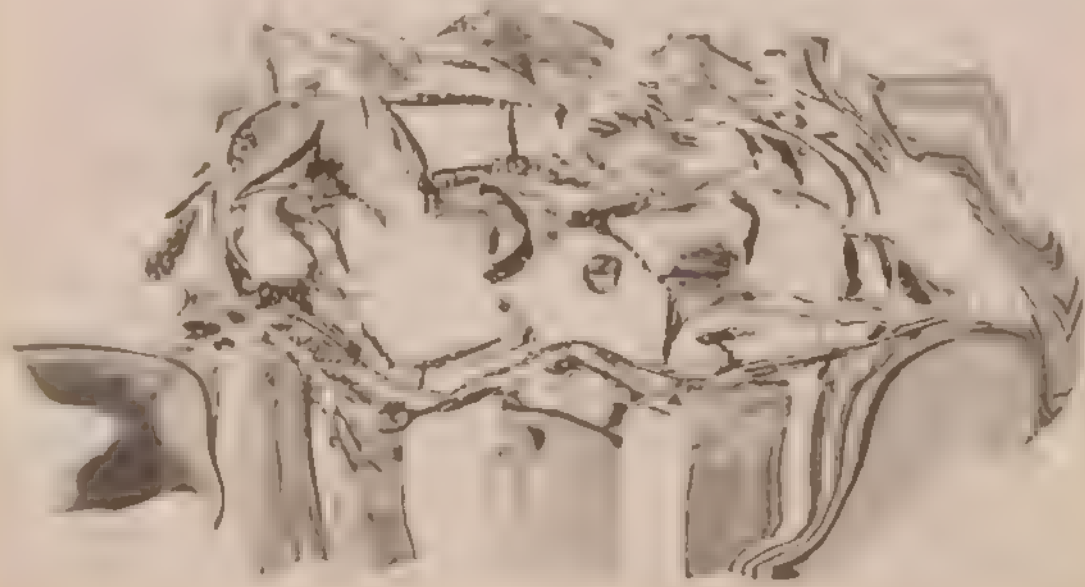
خەلکی و لات بەهەری هاتنی شادی لێخۆش بوون و بەگەیی بوونی پەرۆی مەجەبووی گۆی بەفەرمانی بوون سەرلەوێر لەتەپلێ 'مەدەییان داو گەردنی مۆرەمیان قوت کردەو و رێگای رێر (مەدەییان) گرتە بەر و شێوێ رێرەهەمیی باوایەنێرەن بەیاد کردەو و رێگای خۆی مەگەردانیان لەپێناویدا گرتە بەر و ئەو یەمەلەنەیی لەوات دوو کەوتبوونەو چارەوایی هاتنی فەرمانەرەوایی زەبەدەست و توان بوون، هەموو گەلەنەو بۆ و لاتی خۆیان

بگه بهر لاهم ناواتمت هرگیز نایسته دی، بگه بؤت دهینت بههوی دهردی
 سهری و معینتی
 پاش لاهم روداده و راگیانندی پعیامهکی خوسرهو خان، نازاد خان زور
 تووره بوو، گوئی ا نهگر کارهکه وایت، قور بهسر نازاد دیت هر شهوندی
 بؤکرا، راست هلات و رویشت دوی لاهم خوسرهو خان شیخ عمل خانی نارد
 بؤ ناوه دانگردنوهی خامووسهرمکانی همدان شیخ عمل خانیش لهری
 دهغل و دان و خسر و پاجیگی زوری خچ کردمه و ناردی بؤ کوردستانی
 نهرده لاهم جا لهرنوهی خوسرهو جان لاهم مهره بنده لهرمکزی نهیالمت
 دور کوردنوهی بهرینوهری کاروباری سنه و لاهم حسن نابادی بهره
 روی واه تهریری میرزا عبداللای وهریز، که باهره گهری دهری لاهم
 کتیمیه لهدیکمه و یوسف بهگ کردنوهی لاهم دور زاتیش، بهدست
 باجگراتی زندی بهره بهارنکه تمگیان پش هملچنرور لهنیوه شهوندی
 ناچار باروبنهیان پیچایمه و هه لاهم بؤ ناوچهی شارزور و مال و مدهانی
 خوسرهو خانیان لاهم لاهم حسن ناباد بهجینت خوسرهو جان هرکه لاهم
 هوالهی بهرگوئی کوت بهینه گهری بهره بؤ لاهم و مال و مدهالی بههرهوانی
 خزی همور کؤچ دان بؤ سنه پاشان لاهم حسن نابادی، سهارت بهره
 کدهیو بههکزی دژمانی لاکاتی نازاده و ناشویدا، وهریز و خاپور کرد
 لهی بؤزه و تا نیمه بؤکه هروا خاپور وهریز لهرنوهی کهریم خانی زنده
 لهی همدان حسن خانی قاجار لاهم سهره خوی هملکردیو و هملی
 دهه سهره معینتی نیرانی دهستگرت، هرچنده تا ماویهک شروشور گهرم
 نهیو، بهلام ناخری بههکی کار لاکار ترانواو شمر لهنیوانیان گهرم بوو و
 لهرکزی زندی به بهسر لهرکزی قاجاردا زال بوو و همدان حسن خان
 خویشی لهی شهرده شمری شهادتی نوش دیت بهم چوره کهریم خانی
 زنده لهرمانهوانی سهرنوسری ولاتی نیرانی گرت دهست و شاری شیرازی
 کرد بهینه ختی خوی

لاه سهردهمهده سلیمان پاشای بابان کوردنوهی سهر کلکلهی داگر کردنی
 نهیالمتی سنه و دهیوست لاهم ناوچهیش بقاله سهر قلمهرویی هوکمرانی
 بهه، بههک لاهو و بهکرانی خوی نارد بؤ شیراز، لاهم خواستهی لهریم

خان راگیانندی بهلانی دایه خزمهتگورای بیت، پاشی گهیشتنی نوینهرهکی
 سلیمان بهخزمت کهریم خانی زنده، کهریم خان لهری همل لاهمدا مابوو
 که لهرمانهوانی خوسرهو خان لهرستیدا بههوانکاری همدان حسن خانی
 قاجار دهستی کوردنوهی، لهرنوهی خوی لهرنوهی وهریز وهریز وهریز
 لهرمانهوانی سنه و بهسلیمان پاشای بابان و لاهم 1771 ای که دا سلیمان
 پاشا بههرمانی کهریم خانی زنده ناوچهی نهرده لاهم داگر کردی پهرستی دا
 هر لاهم سهردهمهده لاهم پاشا لاهم ناوچهی شارزور دهستی کیشراووه،
 سلیمان پاشا لاهم ناوچهی خسته سهر قلمهرویی خوی، بهلام والی بههده
 بهم کاره رازی نهیو و قورونی نهکرد والی بههده بههشکرکی گهرهوه
 که بهست ههزار مهریانی دهیو لهنیوانی بهی و ههشایهری ههره،
 بهنوخانه و بهیوهره کخانهوه بؤ گهری لاهم سلیمان پاشا روی کرد
 شارزور نهرده لاهم نهیو پاشای موسی و عبداللای پاشای زهراویش لاهم
 لاهم لهرنوهی بوو لهرنوهی سهرلهر لاهم ناوچهی کفری کوردنوهی سلیمان
 پاشایش لهولاه به ده نوازه ههزار مهری لاهم لاهم لاهم نهرده لاهم و بابان
 بههرنکاری لهرکزی عمل پاشای والی بههده بوو پاشا تیکگرتی ههرهوه
 لهرنوهی و شمر گهرم بوو، شلهی سهرکوتن لاهم لهرکزی رومی
 شهکانده و سوپای بابان و نهرده لاهم شکان و هه لاهم زوری کله بهیوانان
 دهران لهی شهرده کورن و بهیو لاهم بهیو بهیو لاهم بهیو بهیو بهیو بهیو
 لهی وهریز هات بهدست روم کورت عمل پاشا دوی لاهم شمر و سهرکوتنه
 بههخانه نهیو پاشای برای سلیمان پاشای نارد بؤ ناوچهی شارزور
 لهرمانهوانی لاهم ناوچهی پشپار، بهلام زوری نهیوانان، سلیمان پاشا
 لهرکزی خچ کردنوهی بهیوانی گرتنوهی شارزور هملیو تابه سهری
 نهیو پاشای لاهم ناوچهی هملکند و رای قهرامد خوی بوو بههرمانهوانی
 ناوچهک

لهری شایانی باسه لهی خاندانه سهری بانهی ماویهکی زور لهیویش
 بههوی نازارهی نهرده لاهم هاتوونه شارزور و بهشیکیان لهرنوهی
 خوسرهو خاندان بؤ جیگی خویان گهریو نهیو و لاهم ماشهور بهره کؤچی
 دان و بؤ ولاتی خویانی گهرنوهی

سلیفغان پاشای بابان علی خانی کوپی بهمان و منداغوم بهارمه خارو بو شیراز، ههروهه قهرمانهروایی سنهشی بهحسمن بگه، گوپهکهی دیکهی پاردیو خۆشی مازدیک لهست و مازدیک لهشارهزور بهسهری بو. تا لهسالی 1781ی که دا پیاوێک بهتاری فقهی لێراهیمنوه شهیک لهشوان خۆی گهیانده ناوچهی شارهزور. سلیفغان پاشای بهدم خهوهه کوشت پاش کوژانی سلیفغان پاشا محهمه پاشای برای قهرمانهروایی شارهزوری گۆشه بهست و علی خانی کوپی سلیفغان پاشایش بهقهرامی کهرم خانی زهند رووی کرده ناوچهی سنه و بو بهقهرمانهروای لهوی بز مازوی سالی که سا بهسهر فریفتنی بوو گوهراندی، بهلام چونکه شهیدنهتوانی بهیشتنه بهسهر قهرمانهروایی، محهمه رشید بگی وهکیل و مرزا عهبنوادی وهزور مرزا صادقی بهست و فریووی لهدهرباری کهرم خانی زهند ناو داویان لێکهر لهکاری بهات پاشان لهواب خوسهر خان که لهگۆشه و گهناوکی کوردستاندا دوردهپهڕێز خۆی ههلاک دایو، لهسالی 1881ی که دا کرا بهقهرمانهروای نهرهوان

سپایه و لشکری لهجروزی پش و قهقهی شادمان و رعیت و ژیردستان
لهفیزی بزمی و نوازشتی چرامنه ناسوده بی و سرسورگی چیمانی
فرمانده وایس هوری دایره وری چیمه تیار، نهامی کامرانیش له زوای
مزمه بی یوهی قهر پیلو خویش وک یا نوادره که ی هه له سرمتهای کارمه
لنگل مولتان موزای پاتشای رزیده ریشه کوهت ههروما لنگل شاه عباسی
سقفی ودا السوری برآمده وندوه هروی دوسه پاتیمی کرمه
سرو سامانگی زویر گنجیکی بن شوماری لهسره یه دی خودا پیکه ونا
زورسی کالی پرمایه بهقه زویران و مزگوت بنیاضان و قوتایانه
لر و سترگندوه بهسره و ههروما قه قی زلمو قه قی پالنگان کهنه سل
پشته ختی خیره گوزان بووه بهگه رده لول ویرگان ویران و خاپور بپو،
ناواکرده و هدین قه لایکی تا بلنی سمخت و تژیکی نیکبار قایم بووه
نمانند لهی سه ختی و ترواری و ژرمه که دیژمن و بهار زویر بهرهمتی له
پهروینه و نهامی قه پازنری دا جو بهکلیسپ و له میر لهی هنر شکراندا
ههروما قه قی ههمن ناوایش ناواکرده و، کبیره استی خودای له فرانکار
سهراتسری دنیا یگرشی، قه قو منیه ندیگی و بدم شان و شکریمه له میج
شومین وروست نکرده و هج ندایدیمه جای بهشتی و نه که و ترووه

لەھەموو دینارێک و عێژێک

دنيادا تۇمار كراۋو پىسنىو

نظریه‌ی جیهاندا نورسراوه

مخبرم بالیوزی روسیو

فہم ماثرہ وایہی نے مامولہ خانہ

لەلایەن: ١٠٠٠

تاریخچه و سبب ایجاد آن

شماره پنجاه و پنج

6.3.3. *Staphylococcus aureus* = 12.0

کے کنارے پر پہنچ کر وہ

ببینات تازه

خانوو بگرام کارودانی په تا

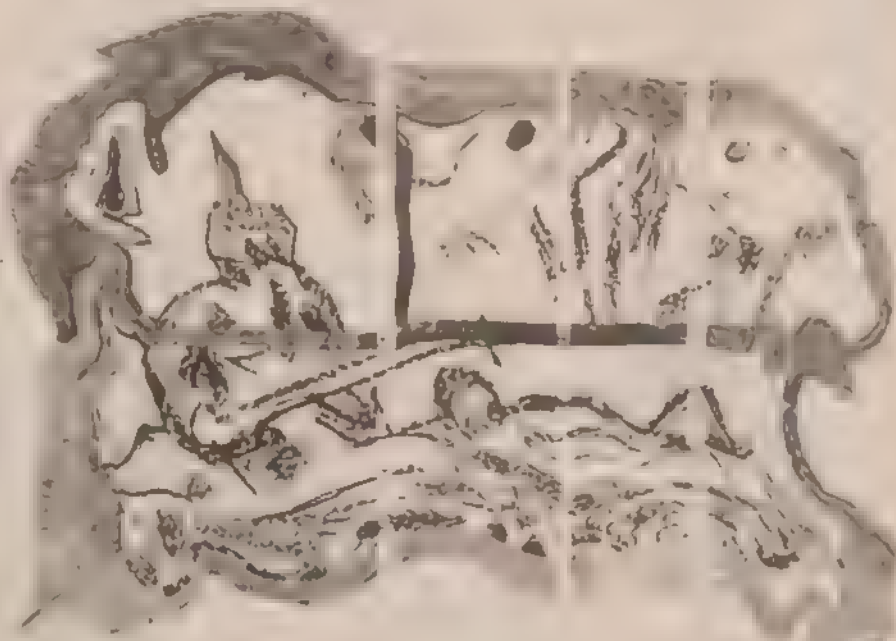
بدخه يالى هيج كهسى توانى

بە ۋاقتى خۇي لەرمان پەوايىيى

ئىندونىزىيە 2019-يىلى ئىككىنچى رايونىدا

مەن ئاياد شەيخىنىڭ گەۋدە

بہی میری قسمت و تقدیر جاگھان

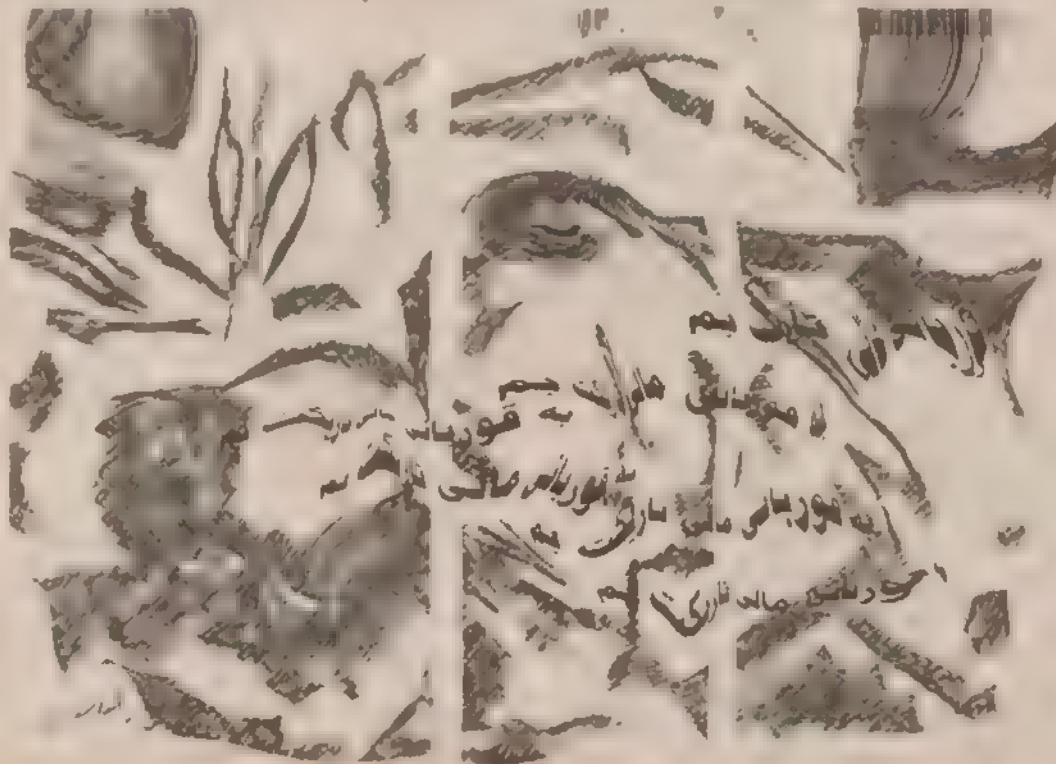

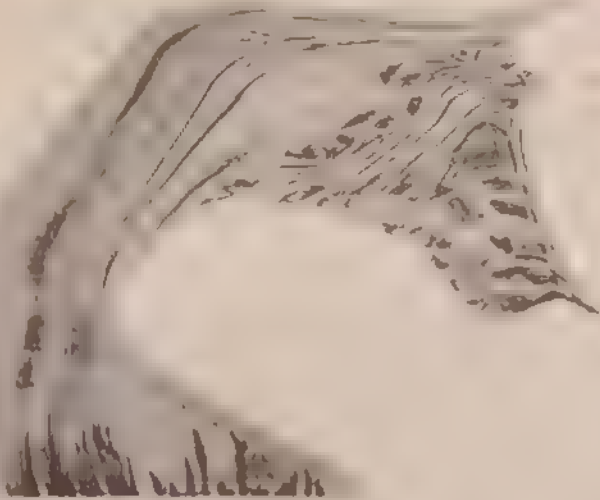
هه لۆ خان

[illegible]

بۇزۇكىيان، بىمىيازى ئەمەي شامزەي ناوجىمكىن، تەماشاي گەزى كۆنۈسى
 كوردستانى ئەگەرد، بىسىر كەزىنخوۋە گىمىسايەرە زۆرىمەي بىرپىرمىيارانى
 ھولەتەي پاتشاي ئەستەم ئەزەم پەروەستابوون، «ئالايىتاي زەنگەنە»كە
 جەلمۇكىشى پاتشا بوو، جەلمۇ ئەسپەكەي پاتشاي بەدەستەرە گەزى بوو،
 لەھزەمكىدا پەروەستابوون لىبەرئەمەي ھۆزى زەنگەنە لە كوردستانەمەن زىننەت
 دراوۋىنى يەكەن، شامەيەس لە ئالايىتاي زەنگەنەي پىرمى، داخا ئەمەي مەلەندەم
 ئەلەككەن لەچ جانۇ بايلىگەن، يارى سۈپاي سەلۇغان لەچ پەدەيەكەيدە؟
 ناوپرايەش لەمەلەدا گەتەي، ئەمەي شياۋى باسە، كوردستان قەلەۋ قەلەپچەي
 زۆر سەخت و كەزىكۆي تاختەيال مەفرەۋى دەرۋەزى مەن، ئەنەنەت مەن
 خەيلىش ناتوانىن بىيان گاتىن، داگەز گەزەنەي لە رەمە ئۈنەي ھېچ خاۋەن
 دەسەلاتىكەدە ئەيە لەم پىنەشەيدە نەزەتپىز ھۆزە براسى كىنەۋەي ۋەمەن لافى
 ھاۋاشانى پۇسىمى داستان و ئەسەندەييارى پەلەۋان لەمەن، مەترەمى
 لەمەدەيە سۈپاي پاتشا بىمىيازى تەسەكەزەنەي سەلۇ خان بىرپەزىرە
 ھودانەقۋاستە ماۋەي گەمارۋدەي ئەزىزە بىكىشەن و لىبەر مەختەر

هزرمزی پانځا که لاوچاکی و نازایمئیس خان له همد خانای لږېږ
 بوودنږی و کلمه میردیی که ځیگی شاناری بده مالهی نمرده و نږو. که
 ناوښه یسی دا رنگی داسو و ه سیمه ده اندی تالاری به هوونسی

بمقتدرانه سوره پازانده سووه به شمری هیلابوو زهرین
کولاهی یو خو جیگایه که تاسمانی بوو. له سمره روی
حیکر ببوو. له تهنیشت خزیموه دانا تهنجا فرمائی ده که
له دمرگای حورشموه خان له حمده خان بیغزو له دمرگایمکی
دیگه شموه نهره شیرنگیان، که چمن دین سال یوو له کن
شهره وانه گانی شا له زنجیر دراسوو. بهره لگن شیرزی تایین
لهو چهاتی مهیدانه دا هلی گرنه سمر خان له حمده خان و
په لاماری دا شو هوزمیره چاره ترسه نسله می یرو. یه گسمر
شمشیری دلیری هملکنش او مه فیرو ماروی شیرانه یو
دهمی شمشیری دلیرایه شیرمکه کی گوشت و له ماری مرد
شای سه لوی نه گهر چی نازایه تی و دلیری خان له حمده
خان و له مری چاو زیاتر بوو. به لام له گوشتی شیرمکه و بیباکی
نهو دلیره ناویرای سهره نهشت کرد. خان له حمده خان له
ره دم دا فرمروی، نیمه نوو شیرزی هاو تاو دلاور په لاماری
یمگرمان دا، به غنای هینای و به مکت سوار سوو. من نهرو

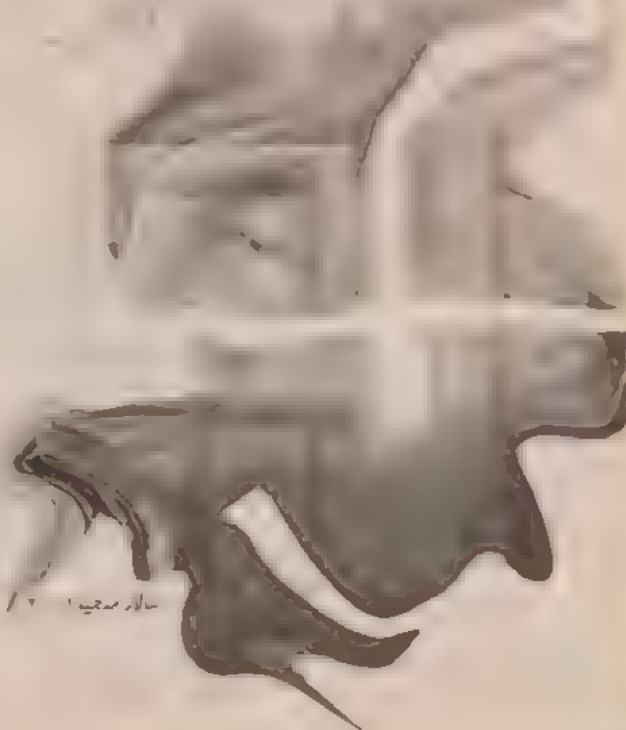
بمزاندا شا قهرمانه شته جوانه کی نهو لاوچاکه ی زور په دلاره چوو زهریمکولاه
مه هاوسمیری نهو هومای که شکه لانی ملندی به شاد بوو. تهنجا به ری و
به صمیک شایانی شایاران بی و به بهزه و دژرکت و دهیمه و سمنه ییگی
له شانی گهره پیاو او به شینتوره هردو پریشانگدار حور و به به یک
گه یختی که ماوه ییگی زور خان له حمده خان له باومشی په ورمه کرسی شادا
نؤقری گوت شا پوژ له دوی پوژ پلو پایهی بلندتر دمرده و چه ندرین
سال بوو شا زور به نازرووی دیدنیش هملو جانده بوو له میژ بوو هوش له
داگری کرسی کورستان خوش گردسوو. به لام سمبارت به سه ختی و ژورای
قه و له لایچا گانی کاره کی به شمره خوش بوو چی به چی نه مکره صمرمنام له
سووی خان له حمده خانی ناردو بوو به نوو به به یک گه یختی. پایمخی به زور
پایواندیان پراضت و له پاش خوشه ویستی دهریز و دلسوزی و نوزشت
دهرخست مهبست و نیازی را گه یاندی و گنجینه ی پازی بسو گردوه.
فرمروی. له میزه من به نازرووی دیدنیش باو کتووم. به لام له مری سه ختی و
نؤقری قه و له لایچا گانی کورستان دهان توانیوه نم نازرووه مان نهی
مهنیز. له پورموه شیرمزان جا نیست. که تۆ پیومندی ییگی له وارت
له گنل نم دهره لته به زده مایه، هرکاتی گه پیتوه یو کورستان. سا به هر
فیلی بی. هملو خانمان یو دهریار په وانه مکی خوت سمری کارمکه بگرده دست
بی گومان نم گردوه یعت دهی به مایه ره مانندی پاتشا و به زیوونه روی
پلو پایه و سمری پیوه نازریت ده گاته تاسمان خان له حمده خان به هوی
زاوایه تی پاتشا و ته مایه هوکمرانی یموه به یلینی دا که خواستی شا
به چی یینی و به م چور به دلته وایی ییگی زور و خه لانی گران به هاو
به شمشیری لوموه له دهریاری سه لوی تولز او بهرو کورستان بهری کمر
کاتی گه یخته نهو هلی خان له میژوو کوره به ریزمکی نه دیتبوو. و مکو
بوخی خوی لنی نریک مووه به پدی تاسوودهی یموه پایان دهریاره خان
له حمده خان که توتیوه سمر نهو تیرک باوکی بگریخت و یو دهریاری له سلفه هانی
بشیری خوی له پیاو ماقولان و گهره پیاوایان نریک خسته مووه دهروی
خوشه ویستی و میهره بانی یو خسته سمریشت همره که یانی به یینی پلو
پایه خوی به خه لانی گران به هاو ریزو به ریزو یووه نریک نه دیتا. تا
پوژنکیان هملو خان کورنکی یو کوره کی پازانده، له کورده پیاو ماقولان و
سمرانی سمرایه هر کورده بووه، خان له حمده خان سمرکاره کی
پاسیارد شیرینی و نوقول و نباتی زوری له سلفه هانی یو دانیشقوان هینا، تا
دهمیان شیرین کا هملو خان گورچی. له کارمکه گه یخت و دلی زور تارمخت
بوو فرمروی. به شمشیری و فو فیل نهی مکت له گورنگ تال توکروه گوايه

دهموی. هر واهم زمانووسی به چمک و داوینس فرمابه روی یه گم
له دست دهرنی؟ کار گه یخته ناخوشی و کیشو بهرو خان له حمده خان
کورنکی به چی میشت و نهو هلی. چو سواری نسیه کی بوو له مکت
هاو دهستانی له دهرموی قه لا گرسایه له دهری باوکی پایمخی و دهروی
مافی باب و فرزندیش له خوی به جاری پیوه دا گهرنی له دهرموی قه لا به
شمرمزاری یومهایه تهنجا له وگفت و به یلینی به شای دابوو. دهسته
پاچه و ستار له دهشتی بهرینی سمرگر دانی و روو زهری دهری
واده تله یموه بوخویشی نهی دهرانی چی بگا

هملو خانیش نم ماوه میدا دهرگای قه لا داخصت ماوه گه ماوردانی قه لا
زوری نریزه کیشا. اماکام دا دایکی خان له حمده خان یاساولو میژدارانی
قولی بورچه گانی فریوداو نه زیمه له گلیان دست تیکل کردو به یاری دا
له نیومشردا دهرکی قه لا بکتمه و تا خان له حمده خان بینه قه لا و مو
کاری باوکی ته و اوکاو فرمانی کی له دستوی خرابو چی به چی بگا یو
را گه یاندی نم موزده به مالا به موقویی، که ماوه گهری مالا به مایه شیخو
له نیسلا، تارک کن خان له حمده خان به گت و به یلینی خوش دلی خوش کرد
پاش نهی مالا به موقوب گه پیتوه و مالا قه لا. پیاویکی سمره هملو خان به م
که یو و بهینه زانی و راستی مسمله کی له مان گه یاند هملو خان یه گسمر
فرمانی بهند گردنی مالا به موقویی دا بریارند، هر یو مایه یینی نهو پوژ
به سه ختی سراسر چی چور حوالای فرمان له مری بوو. مالا به موقوب پوژ
ته وانه من. سمره نؤره که له مکی ناریکی هیرش هینا به سمر پوژمانی
خویر. شاهن شای مانگ له گنل سوای له ستیزاندا هملو خان کرد سمر پوژاکی
خویری تاوما. خان له حمده خان به یینی تهنی دایکی و پشت وانی خودای
دا گهر هاته بن قه لا کو به یارمستی به ریزی به ریزی خوداوند بهرو
قولمکانی قه لا و سمرکمرت بیژی له دلسوزانی دهوشت یو یاسمانیش
دهرکی قه لا و برج و بارو و ارشکان همل برگر. خویشی ها متمانو سمرای
دهوله توره. چووه تاو حهره سمراره. له مکتیگدا هملو خانی باوکی له سمر
جیگای حسانه و پالی دهره. خان له حمده خان له گنل چهند هاو پوژنکی
خوی دا هملو کوتایه سمری چاو له مانی باوکی و فرزند یویش و بالبهستی
گردوه هر لمرکانه له گنل چن یاسمانی کی نازار چاونه ترسی دا په وانه ی
له سلفه هانی کرد مالا به موقویی بهند ره کاروو دلته وایی ییگی زوری
کرد پاش گه یشتی هملو خان به دهریاری سه لوی ریزنکی زوری تا نراو
خرابه زور نهوی مری چاو زوری بهریمی پادشایانه و له کتیه کی خوا
له خوش بوو مالا محمده شمری قدا به م شیمیه یاسی کراوه

کراون پاشای نهمی خان له همدخان کاروباری ناوچهی بلیاستیو دهمندزو عیادری یه سهریو پرتاو لاسووهو سهر سوود سوو. بریاری دا هملکا تهمیر تهری داسخی و خالی دی کاشن گیشته بزگی ولای نهم تهری هوراسه یه کسم لهم هملگردنه سهره داگادریوون و روپیاوانه پهری پری نازیامتی و لایری یهوه هومزگانی خویان هپگردنوهو بریاری شمیاند هومهری وانی نهمه لای وه سهر سهر یهوه ناگر هلیان کوتاو پریان نیک و پنه شکانده لیمکسم هملکته دا بنه پتی سوو و تویان لیمپنر و پنیچسره لهری سهر هملکندن و هرچیمکیشیان بزگاریو سهر لای و مولای ولایت دا ناوهریوون و پهری و بلاویوونهوه، یه هملکته فانی میدانی نازیامتی به یه فیانی پرونهوه شموو پوژی و ددوی داسی و خالی دی کمو و لیل و بهرزه و لاج و سامایکی روو ره مادیان و وه هملکت هینار و زال سوو و یه سهریاند سهرکوتن سهر نهوشوینهوه خاس هه سهری سهر و کوسه سهریر تارده خویشی به سهرکوتنهوه بهرهمووسل چوو و ناواری هاتنی لهری لهری به گونی فرماندهای مووسل گیشته تهریش که سهری ای پمشوگا نهی توانی بهر و پری و سکا، ناچار یز هملکته هلات پیاو مالوولان و سهری کانی مووسل بهدس و دیاری یهکی زورو گراسایی یهوه چوو یز خرمتی تهریره ولایت گرهو سهری گوی نه سهرمانی و ملکه چی یار مودا هواندو خاسیش زوری پیز و گرتن و یهکمه که یانی بههلاتی گران پایی ههلات کردو سهری ملیندگسرد و لمتکه لهرماندهای تازه یاردا گراسیوه بوجینی خویان دس و دایره ی خانی سهرکوتو و بیهچ کوسپ و سهرشوی بیهچ بگره و بهردی ناوچهکی به پز و قهدهمی پزاندهوه به دیدمی و زیاردتی یوسس پیچه سهر شمره لهدو سهره دار سوو تاسی سهرکوتنی بههوهو لایهک دا بلاو کردنوه خویشی لهرماندها چل پوژی مایهوه پاشان

فرمانی مؤخملگی مووسل دهرگرد، که کارگمران و دس و پیومندانی خویان به پیزن خهلو خهرمانی حصصن تاباد بکوژن و دانه لکه کی خپکمنهوه کله پوژانده سهریازه دلیزهکان، پاش پیکرنیکی زورو ماندوویون خویان و نهمپ و لایهکانیان پشوویکی چاک دهن و تیکرا سهر تاسووهو بن تهرجا لهرمانی به سهرزا و نووسپارانی دا، رووادی نهم سهرکوتنهو راستی نازیامتی و یوزری لهری نهمه لای به دوریوون و لهری به سهری لهرمانی به لایهک یینن. سهرمجام له همد خار له لایه نهریاری نهمه مانهوه به پشوتنی گهره دارو نهمپ و بهسن و چله و زینی زینین خهلات گراو دنه درا، به خدا داگرکا خان له همد خانیش پاش سهریو رکرنی یاری نهو ناوچانهی به دسختی هینابوون، لهری لهری کرده سهر ناوچهی کهرکوتن قهلاکگی سهرچی تهری هوی نهو ناوه ههویون سهرنهری خستنه زینر قهله موهی خوی، تا گیشته دهریوهری به خدا به خدا لهری چی شاریکی یه کجار ناوه دانهوه قهلاکگی زور سهرخت و زوراره و نیشتمنی یهکاتی لهری توار و نامدهی دن. به لام گرتنی له سهردهمی هچ کله پانشاریکی تاجداری نازاو گمرناس دا سهری نهگرتنوه و هرگیز ملی یز کس نهادهو لهرمنده هیه، لهری سهریو پندها، چونکه نهبدی نازیامتی و کله میزدی نهو کله میره بهرگونی پیر و لای کهرتو، خملکی به خدا و نهری لهری ههوهو توان و حوتی یار نامدهکرنه ترس و سامیکی لهری بهدس لهری نهو هودانه خو سهره نهادهیان چوریهوه دهریوهری چهره دیان دهریوهری دهکراند، زالیان نه دهریوهری یار و لهری پاشین سهریوهری له سهردهوه به هزار ترس و دله لهریوه هترشیکیان یزد، به لام زوری لهری و زینان هیناو ملی پیک کهرتینان دا

به پینی نووسینی مهلا به همد شریف، دهریش مهدهمگی سوباشی به خدایی. نه دلی خویدا مهلی مل که چی ههوه، لهری لهری. نهم ریک کهرتیه بوو مهوی دل بهعیر کردنی سهریازانی نهمه لای و پالپشتی یز سوباکهی و بهم جوره چورنه ناو قهلاکی به خداوه لهری لهری که خملکه که همریان له شهر نهمو شهرکوتن لهری بهرزه و مادی خویان نه دهری و سهر سهریچیان به مایه سهریشیوان و لهری و چورنی خویان دهری یز ریک کهرتی هاتنه پیچهوه که خمدانو خاوهن پلهر پایهکان و گهوه پیاوان به دس و دیاری یهکی زور گراسایی یهوه هاتنه خرمت و گوی به فرمانی و مل که چی خویان له راستی دهری پاش پزاندهمی سهریو لای و شمری شمر کورانهوه والی (دار السلام) به خرمتی چنایی خان گیشته و تانویزی دلسوزی و یهکاتی خویان لیک رایسل کردی چهره نهمی که خملکی ره سهری سهری و کلهوی ل زوری گراسایی و چهره نهمی خور دهری و دیاری یان پینککش به خرمتی کرد لهری بهم جوره سهرکیشی و یاختی به گوی فرمانی و مل که چی گهر و ناشتی حیگای ناکوکی و کیشیوهری گرتنوه سهر یز سهری نهو پوژه سهری بهقتسهر به خوشی و شان و شکو دهریوهری سهرنهمهوه تهری لهری گیشته (دار السلام) ی به خداوه لهری زهری به پیززه ی به سهری پز و قهدهمی خوی شمره لهدو کرد لهری کاته و زهری به خدایش چهره نهمی پینککش شایانی یو خرمتی هیناو لهری لهری و سهر پزسان دهریوهری دا کهرتیه چاک خوشی کردنیکی گهر و گوی پاش چهره پوژی که دهری له کارو یاری به خدا بهتال یو به ههوهو نامایکی خوی گیشته، بهر و نهمه لای گهریوهو پیر و لای به پینی و قهدهمی پیزری شادمان و لهری لهری کرد هومو و نوسان مایهوه

نام سفره‌ریای به حوت سال له قلمه دلوړه هار که لنگه و یاسی گرتی
 به غدا به شاه عباس گهیشت. شا لهو به نامه یه پیرن و زن خوازی نزدیک
 بوو شوی به مایه شاتاری و شان و شکو سرز بوو شوی خوی زانی و
 سر له نوی به سو دیاری گرانمایی و خه لات و توازشت دهر پیری دلسوزانه
 پایسو درخی هینده دیگه به مرکز دموه شریش به پیری توانیده
 هر مار دهر وایی، به ناروزوی خوی له ولای پشوا پش جومجیمایی و دا
 به پیر دموه بره. تا لهو پژوی که شا عباس فرمانی خودای به جی هیناو
 به پینی گوتی خودای گموره (کل من علیا فان و یبقی وجه ربک ذو الجلال
 والا کرام) گیای به بهشتی بهرین شاه بوو شا سلفی جیگای نهوی گرتوه
 شاه شیش هر له سر لهو رفوش و پژو په سمه یواکی له سر له دهر ویش
 له گل خان له محمد خان دا مایهوه هرهوا سورخاب بهگی گوی خان
 له محمد خان که گمراهی بوو له سده یی زهرین کولاه دهر چو بوو وله
 داوه یی شا عباسدا گموره بهو له سر یاسای کونی یواکی خزمهت و
 هاوه میی شاه شیش له له نستوگر توبو شاه سلفی چونکه نیشانه ی ریزگی و
 زانیی تیدا بهدی دهر که نلی لیس کریم بوو که کله نهای له تاو برنی که و ته
 که لمره، تا پژوی شا ویزدی خانی لوړ که پیشتر باسماز گره، (بیمار معنی
 عومر بهگی که لهر به شگری کرده سر ته پور خانی مای خان له محمد
 خان و نیوا هرهو به نامه که له سر ژنده و توشی کیشی لهو بهرگی
 بوو) شاه ویزدی خان چونکه د که کینی کونی له لدا هجو، له سر دموه
 هاته خزمهت شا سلفی پاش و تورو زینگی دورو بریز له هه و بهستی
 به سلفی که هستی شاه ویزدی خاتره و داوی راو تگی ری که کرد لهو
 به به خه به دکاره که میشتا تالوی شمشیری داو دلی دلزانی له ده لاس
 له ازاد مایو، پیی گوت، سورخاب بهگ لاوینگی ناکار به سمنده تا بلینی
 پیاهو خاوه له نقل و ناو مزه، چندی وی ژرو و شیاره، سهریاری له صیش
 بارو به پیرانی دهستی دهستان له زو بهی ولات و ناو هگاندا له زو بهو
 هویان به سر ورو خودا زایوه، تمانهت دهر هوی به داو من و ماف
 برانی بهندو بهاریگی له گل له لعت و خیلعت و دا بوینی، هقیهتی و
 به دایه له بهر دهین به بهر نرحین تا زووه دهر هت له دمسجتمه جووه،
 به لاوینی له ناو بری نه له نفسانیمیی شاه ویزدی چو به میشتی شاه و
 ده سبه جی فرمانی چا هه لک زلیمیی دهر بهر و به سن دو چا ومان
 هه لکولی و پیشانی شایان دا پاش چنده ماوه میی له هه بهر شوره
 که پیشته خان له محمد خان، پتا بهخوا حان له محمد خان له زیان میزار بوو
 به دهم ناخ و لوف و نالی لقیاتوه نارام و ذوقری که برابو خوی له چا و
 به دکه و ت لهوه سلفی لهو توری جاوه دا نه چنده به پیتی گوتوه

ہیں تو نہی گیانی جیہاں بہم دلی خونیاری پیرہ چ بکھم' لہتاو

ہیں چارویں تو لہی چاروی دنیا میں چ بکرم

پہی گونام چاریان مہ لکڑنیت

گویراییم دایه بلن منی بیچاره و بکم'

سرخرنجام به نخوشی و سودای ماخولان گرفتار بود مادی سالیکی رمین
سرمای هزار داورمار و پریشک و پریشک کاری هیچ جارمسیکی نبود
تعدادت کاریم ادهین گیشخت ناچار کوت و سندیان کرد نگینروره
لیسماعیل بگی میزایه تولداینگ کلمی سرهمیدا به پلمی پایمی ورمیر
گیشختنور به پاونگییری جوانی لو مامویدا خان له کوت و زنجیرابو لو
کاروباری ولای نگینار و هیچ کمدی کویریخت نمکمرته کاریموه تا پاش
سالیگ به یارمکی خودای گموره خانی سقز چاک موروه بخوآهتره

شهرمان میژروی به خوش گهر تقي خايدان به حيسابى نه بجهده بهم تاكه شهيده
تومار كرده وه ((در غنگ گشت ايتمو مجنون))

پاش خوي لهم بين مهرشي به بموش هاتمه جاريكي دي دلي بؤ كار هساتي
كوبه هكي به جوش هاتمه. ناچار سر پيچي لهسا سلفي كرده لهگل سولتاني
پؤم دا پيك كهوت له نيزان دهستي به تالان و بؤز كرده همرچي يهكي لهو
ولاتانه ومگر ده كهوت ده دايه هاروسه نگراني خوي خان نه حمده خار
كره شازنه ههمه دان و گهر و سوس و پروس و وي و سمنقري گشت خسته سهر
قلمه مروي ولاته كي و همرچي ناوچه گاني دهويزه ريش بوون سهر له مري تالان
كره همر كه شم هوانه بهضا سلفي كه بشت زال خان و سياه و هش خان كه
همر و ويان له شاهه تزيك بوون. گران به سهر كرده سوياپيك له هلمه و
نمبر ودا وكت شيقو جه وچوون و له بين شوماري دا له پيكور هو ميرو و زووتر
موو بؤ له ناويردن شپري خان نه حمده خان خان نه حمده به بيستني شم
هوانه به جاري پيگي سهر پيچي گوترو لهشكري خوي خپر كرده و خيبري
لهشكر كيشي شاي نيزاني پاگه ياند دهرياري سولتاني عوسمان داوي
كؤمك و يارمعي كره له ايامن پادشاي پؤمعه مهنوچر خانيني به يار هوه
هات. پاش ريگاو يان به نيكسي دور و نرغو چندين قۇناغ همر وولا له كن
دهرياجي مريوان كه هميشه شويي شهر و ليكاني نازاياني نيزان و پؤم
سوي. دهگزيك پاچوون لهو دوو لهشكره گهر و و گوانه به وتونو تيزي
خوشان و بانگي ((ان زالله الساعة لشي عظيم)) سهر گوي كهوت و شيزاني
نيشاي ركوچن دهستان دايه شهر و ترو هليان گوتايه سهر يكت له يهكم
هيزشدا بن گوانه يكي زور له همر وولا سهر يان ن داچوو سويي قزلباش
شكستيان هليان هه لاتن نيزاني يهكان كه ديتيان سويي دوژمن له
مشتيانه وي و رنگاو زه مهندي مريوان له نيشياله وي و خؤ له رم و
شمعيري پاله و اناني مهيان شمر يواردن كار يكي له كيش به مهر و پي
هه لاتنيان نريمو لهو تن دا چوونه نمانوان خويان پزگار يكن، ناچار
به تكييري زال هاسي سهر دار دهستان له گياني خويان هيلگرت و شمشيري
كرو و قۇلزيان له كالان دهركيشاو هليان كرده سهر سويي خان نه حمده
خان و لهشكري پؤم لهبر خوي سهر كهوت يدهمست خوداي گهر و يه،
شهباي سهر كهوتن نالاي نيزاني يهكاني شهكاندروم سويي پؤم و لهشكري
خان نه حمده خان و نيل و سهر گهر داني هلياني پريشاني بوون هينديكيان
به مزر نه و نيل سهر خويان پزگار گوه سهر نه تمام لهشكري پؤم به سهر
شكاوي گهر يهرو خان نه حمده خايش لهگل مير له خلكي كوردستان
بره وانه موسل بوون و همر لهو سانه فرماني خوداي بهجي هينا

له حمده

جەيىف ئۇلارنى ئۇلۇشنىڭ يىغىۋېلىش

مۇزۇننى يارۇر ۋە مۇستەھكەم قىلىدۇ

نیستاش مهم زانی تایینی مهم گیتی به چیه

کھسی بہ نہ مری تن دا مہڑیا

به پاسی صبرگی نازا دلیرو وریاو خودایکی بیدارو دس نلاو بو به
 لاکاری جوان و نازاوو به رهوشتی پسمند ناسرابوو تا بلخی پیایکی
 بسلطیقه یو دلیغیرمه جل و برگی کوردواری که یکن له جل و برگی
 پیانوشیه، دایمانی دسستی کورد دلیغیر یکن له جولاکی نسلههان پارچه
 شالیکی پیشکش به صبرکاری پاتشا کردبوو، چون خان محمد خان لمر
 شوینده هازو دایمان لمریش به سلطیقه خوی کوردواریانه عملی
 دوری و لمری گرو هاته خرمیتی شاه هزاری جازمان لمرین لی کرد

سمرجانه، حقیقی ندره‌ای... (نویسنده: شاهرخ خاکی، ندره‌لالی، مستوره) و دیگرانی،

شوگر منظم نہ کیسی حال

چەند نمونه بەك له شيعرەكانى (مەستورە)

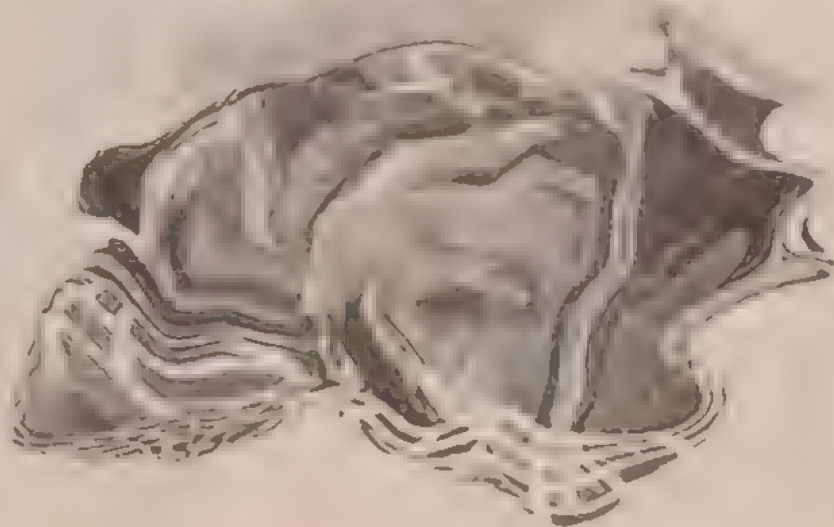
له ديوانى مەستورەى كوردستانى

'كۆكرەو دوو باغ كرده و دى صديق بوردەكە يى سقى زاده، وەرگىراوه

بە قوربانى مالى تارىكت بەم

سەبا خەلۆم بەمەورەيان سەبارىكى پارسەت
تەمەو مەلواى دەرچەور چەمەول و وئەراستەت
چە رەبان لال بەام وەبەى مەقش سەكەك
پەى چەن جات كەنەن كەو قەمور سەكەك
مەر فەلەك كەمردەن دەستەقەت بەمەى كەمور
بەمەن وە سەرت سەكەك سەباى قەمور
بەكەمەرى بەكە تەو چە بەمە پەراست
بەمە پەرمەسى خەل دوس چەراست^{١١}
بەبا خەل حەمە مەرك رەبەست كەمردەن
بەبا عەمەدو وەمە چەبەت بەمەردەن
بەبا مەهەل نامەلى خەلەوتەت بەمە
بەبا چە عومەمەى وەتەت سەوېرەت بەمە
بەكەبات حەمەمەو، كەام بەمەدەى دەور
دەستەخ رەمەبەر كەمەدوون پەمە چەور
پەمە تەو بەمەلەوت، بەباغ سە وەت
تە تەو تەو تەو، تە سەان و سەكەك^{١٢}
مەطلەقە قا سەچ كەام بە وەمەى جەران
جەمەمەى سەمەدار مەمەقا سەداران
دەستەمەى غولەمەان مەمەابەت لەمەست

مەمەبەستەت كەمەران مەمەدەمەى خەمەست
مەكەن وەمەل وەمەل سەى لەمەو سەى بەر
مەمەو مەمەر كەردەن، دەمەمەل وەرگەر
مەمەر سەكە وە دەردى كەردەن سەبەر پەمە
سەمەر رەمەتەى كەارش چە دەستەلى شەبەن
مەمەلەن حەمەلى چەمەرخ وەرگەوون
چە سەى لەمەابەى وە دەمەى پەمە سەوون^{١٣}
شەمەوون وەرەى شەمەبەستەت كەرشەن
وەمەلەن سەمەتەت، پەمەى سەمەلەشەن
چەمە بەران سەمەى كەمەس وەمەا كەردەشەن
چەمە مەمە قەمەلەن سەمەمەى بەردەشەن
لەمەمەرىن لەشەن سەكە شەمەس بەمە
چە سەمەر دەمەابەى پەمە مەكەر هەمەس بەمە
چەمە مەمەى خەمەمەو مەمەبەت شەكۆو فەمە
پەمە خەمەتەت كەمەس بەمەسەتەن كەمەمە^{١٤}
لەمەو سەچ ناكەام بەمە خەل بەكەمەو
سەمەر بەمەان وەمەسەى سەمەابەى سەمەكەو
چەمەمەو دەمەلەست، وەمەسەى دەس كەشەن
شەمەن سەمەن وە مەمەسەمەسەمەو وەمەسەن
كەمەلە سەمەمەى سەمە مەمەابەت مەمەمەن
خەمە دەمەمەى شەمەلەن چەمە تەمە سەمەر كەمەمەس
مەمەلەو، پەمەى سەمەتەت سەمەابەى وەمەسەن، تەمەل

جارانته نيه، وه پساتي خوشي يارانت نيه، دهنگي كيشكچي به يانيان و نيوارانته لهدوري كوشتو تالاردا نه

هي شا، كوزدمستان لهدراي تو بيمته خاك، وه هره وه مرووسه يمينكي

واي تو كهوي كه ميگ شوينه ارمني كيتر ليوه نعيمتي، وه كووه دهاومند

نهم دايگري و بيتر كه سينگ سه پرو خوشي تينه ننگا، مهر جين بو خه سهرو

هه نه خيرو روپو دايه، وه تا خوي مهر ديوانسي روي ميسلا پيك

ميني، (مستوره)، مهر شين و شيون ننگا، خراپه له شيرين نو جيسره

دهنگي

[illegible]

(۱) پراڻه خُوم به قوريزي مائي ناريڪوتو نعو شرويمه تاريڪي چولو
وڻ پراڻت ٻم وه ڪوو مڻخسي بمر لال ٻم له بمر چي ليم ڪڙم ٽنگمدا
جيت ڪرتووه ۽ مڱم ڇهرخي ڪمرورن ٻم ڇوزه پمڻدي ڪردووه ڪه
بمري ڀڄي ڳڙڻه ڪمروته پارت، لهر چي پادي پارانٽ ناگي و ڪه
ٻوسقائي چارڻت ٻمري

۱- کجای نهادهای آموزشی که در این زمینه با شما
 ۲- کجای که هرگز به شما هیچ وجهی در این زمینه
 ۳- کجای که به شما هیچ وجهی در این زمینه
 ۴- کجای که به شما هیچ وجهی در این زمینه
 ۵- کجای که به شما هیچ وجهی در این زمینه
 ۶- کجای که به شما هیچ وجهی در این زمینه
 ۷- کجای که به شما هیچ وجهی در این زمینه
 ۸- کجای که به شما هیچ وجهی در این زمینه
 ۹- کجای که به شما هیچ وجهی در این زمینه
 ۱۰- کجای که به شما هیچ وجهی در این زمینه

سچ پر کسکی و نادر، سحویسی و جملو پتر زدی دل مدو له خوشی گول د
گورس ئی سحر موزی خوش بهام سده و مروده سوارو سحویسی و کورده
یار، کیمه چنان نه خوازی نهکا
یار، کیمه چشتمه بترمی بهمارهی گولان و همرانان بهیمه نهگسی، بهام نهی
شای که مرانام سوسده بهکاید نام دهامده می تو دی و دهرووم برینده
نهی شای فرهمیدوزین لاریخا کورس به، نهمسال کن نهی تو سحر
دهشت و بهرکا، و مکن بهچینه کیوو دهشتو سحر افرمیدی فرمی کت بهیمی
ناهای نهوی کن له ناو باخان ده پیتو کن ناو چیمن چراند پت
د، بوته کن لهی داری گول و می بهواتوو می کوری د نه ناممگی
شمالان و بو تماشای باخ کن بکورتشه پئی و له حسیرو ناو کی سحر
مگنیز و چاروش بو کن ئی بدو کن گوی بدانه سحر ای سوار کی موسی
گولانی بهار یکتا، بهدیمته خورم مارو به مالم، بهی بهیمی کی گوی
کبر کاو کن له شوینی بهرکا، دالنهش

[illegible]

* گریه دارم به روی دیوار گاهی به سبب

روحي شېرىم

روحي شېرىم له بوجي لمرزو او لطف نيه
 لوروي ينيای چاوه کليم پيتم پيتم سووچم چيه
 بن قه باجست لپم روپري، چاکه لپم باجست نيه
 تا که ممرم خو معذقه روو پيتم لپم قاريه
 خوښ نه چاوانم خرؤشلاوه سوواري به مستوره
 چارئي نابن پيتمه سار لپم خموو و سوواريه
 چاوه کاني کليم نيوو لپم خفي ماريه
 لاکه تو خيرا پيتم پيتم پيتم پيتم خوناويه
 لاکري عيشت و مهاووري دلي هيناومه جوښ
 شينو شينو لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم

بوجونیکي تر سهار ته به (مستوره) ناو قه سیده که ی نای

روپوار سپوږملي

نمجهوره خوښنده بهی قه سیده که له خو خریک کردن بهو کیشانهوه
 پژگاران دمکات که نایا پراسی مپاسی نای له مستوره. مستوره
 ندرده لانه؟ لکوي لپم قه سیده بهی نورمچووه لکام ته مه نا؟ نهویش لپم
 چند هویه:

یکم: لکري پيتم مستوره نيو قه سیده که به مستوره لپم لپم لپم
 شاعرو مژرو نووس و لپم له قلم بدمين: وه بشلین به لکمان بؤ لپم
 ماوه خوښنده که نای له شاری سته تماشا (لپم 68 و بهرو لپم
 دیوانی نای لپم) یان پلین نای مستوره به لپم نای و لپم مستوره
 لپم لپم خوښنده لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 به لپم لپم که به به لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 به لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 پیکراوه که به لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 به لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 قه سیده که کس لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم

نيسانايه کانيهوه، رهغه نده بايو لچي و فيزيکي يه کانيهوه، يه لکو نه داسي
 جنسي نافردي بهس، ناشکري دلي خومان بهوه خوش گهين سيله تي
 نديپي بهينه پال نه داسي جنسي و کاري وانه شيواوه

نوروم: راسته ناي مستوره به مستوره لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 ولسي همستاو لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 ديمنه و همي يکه شاعر لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 ژنيک تفسير لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 به لکانه لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 ديتاميتي قه سیده که دا لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 نه داسي مپي لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 دايين؟ وه:

محبوبه، حبيب، شوکريه هتد.

محبوبه که همستاو لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم

هاته خوم نه مشور به چ نازيک و عيتاب

يان:

نایينه به مپي لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم

شوکره به مستوره لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم

هليه ته من کاتيه زاتي پيشنباري لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 قه سیده که لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم
 لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم لپم

یا بزم شسته شاراره‌یهی نای
بگریتموه)

لیژدها تملاشا دهمین
(مستوره) ی یکم خراوته دوو
کوانده و له شمره‌شدا هیچ
کاریگریه‌کی به‌لای و مانا
سازی به‌نیمه‌بست و شه‌مکانی
ترمه و نه . بویه هر ره‌کو خوی
، واته وک ناوی بۆ نافرته‌یک
ماوه‌توره . که لیم ناره لیم
قاسیمیده‌دا ، ده‌کری ناوییت بۆ
هر مستوره‌یک که لیم
دیمی نای دایابن ، به‌ن لهری
مبه‌بستی نای مسره‌جه‌می
کسانیه‌تی شو (مستوره)

بیژ

پیشگیری لهری دهمان دمدات
یو گزینی ناوی مستوره‌ی نیو

له‌میدمه و جوی کرانه‌هری له مستوره‌ی سینی ، قسریاتیکن که بۆ
شعیری نای راستن . چونکه ، هر ره‌کو دهمان نای له هاندن قاسیده‌ی
کیشیدا ، بۆ نمونه نهرانه‌ی پاسی (همبیه) و (محبوبه) یان ئیدایه
واژه‌ی همبیه و محبوبه ناویکی دیکن بۆ نافرته‌یک که نیمه تا ئیستایش
ناره حقایقی و لایله‌کی نازانین و نای به شاراره‌یهی هیش‌توریتی‌یهره ، به
خویش نیمه ، گهرده و شامیری گهری کورد "پهره‌میرد" لیم باره‌یه‌وه
گوتیه‌تی (لله‌قمر مندا جه‌تا . همبیه‌ی مالی‌پامش شه‌خصیه‌یتیکی
حقایقی نه‌بووه و تنها پهره‌یکه جه‌ره‌تی نای کره‌یه به واسطه‌ی
نیطه‌اری ده‌فای شاعرانه‌ی .

لیژدها پئی ئیدمجه‌یت واژه‌ی (مستوره) ناویکی خوازداو بیژ بۆ
نافرته‌یک تاییه‌ت که دیسانه‌وه بۆ نیمه تملاساره . دوریش نیمه لیم
مستوره‌یه ناویکی خوازوی تر بیژ بۆ (همبیه) و همبیه‌ش ناره بۆ ناویکی
تری بزم پینه نای ریستیه‌تی نسل‌ی کسانکه‌مان به‌جاری ئی ورن بکات .
دیاره به لهر چاوگرتلی بار و دۆخی مسره‌می ئیانی مه‌لا خدریش ،
به‌تاییه‌تی بۆ نورسینه‌ی قاسیده‌یکی لیم یایه‌ت ، دیوو لهر کاره بکات ، ده‌نا
بۆ سیمی لاشیان به لهره‌زه‌ی شاروه هه‌له‌مراسی .

مستوره له روانه‌به‌کی لهره

67-63 ل

لیژدها لهری نهره‌یه له خودی دیوانی نای‌یهره قهرز دهم که تا خویشهر
مبه‌بست‌مکانی زیاتر ئی شاکرا بیژت
نهره‌ی یه‌که‌م :

جه‌سنا : جه‌سنا ، نافرته‌ی جوان . عیذاب : لۆمه‌و گله‌می واته : مستوره که به
نافرته‌یک جوان و ئیدیه‌ی نا نه‌یت . نه‌مشو هاته خه‌وم ، به‌لام چۆن نازیکی
به‌سهردا نه‌کرده‌ی چۆن به‌گله‌می و لۆمه‌ بوولیم ؟ ته‌ماشا دهمین لیم
ئیکدا نه‌ره‌یه‌دا ترخی وشه‌ی مستوره لهره‌دایه که ناره بۆ نافرته‌یک هر ره‌کو
چۆن به‌شیش وشه‌ی محبوبه‌ش ناره‌ی بۆ نافرته‌ی . واته لهری که لهر
نافرته‌ی ناوی مستوره‌یه . یاره‌کو ناویکی دی (به‌سهرچن لکه‌ن جوانکاری و
کیشی به‌یژه شعریه‌که‌دا بگوتن) . له گزینی مانای وشه‌کان دوا‌ی خویدا
ده‌وریکی نیمه

تاییه‌ به‌ماییه . هه‌ین ره‌نگ نوما‌ین

نهره‌ی دوهم : (مستوره) به‌مستوره دهم موه‌ره گوشابن

تاییه‌ : ناویته . ماییه : ناواوی . ئیکه‌ن به ناو

ره‌نگ نوما : لهری تیشک بداته‌وه . به مستوره . به‌م مستوره . یا خود به
مستوره . واته به‌شتی دایه‌ش‌راو که هینه‌کی تایییه . موه‌ره گوشا : مهر
قاپ کراوه . گیتاییه له کچی به‌ن کراو

واته : هه‌ین (ناویته‌کی) مستوره خانم به شتیکی ناواوی و ده‌ک ناو پاک
بگریتموه تا ره‌نگ بداته‌وه ، مهر قاپی مستوره خویشی بزم شسته مستوره

هه‌مه‌یه‌سان سه‌بارت

به قاسیده‌کی (نای)

شعیری تریان دانا‌بوایه 0 لهره بۆ نیمه زۆر یایه‌خ تر شه‌وه لهری یلین
له‌به‌که‌مان لهری مه‌لایه‌که‌مکانه و لکارو یاری سه‌روی زه‌وی نا‌دوی 0
کات و شوشی لیم خه‌وییه‌تی (نای) :

که‌له‌وه‌لام دانه‌هری ده‌خته‌مکانی لهری مستوره خانم بوینه‌وه ، بیجی نابن
باسیکی کاتی خه‌وییه‌ت‌ک‌ش یه‌مین و که‌میک ئیسی به‌کۆلینه‌وه 0 ده‌ک
مه‌شهره . نای له سنه‌ش خویندیه‌تی 0 ده‌ک تایه‌تولای مه‌ره‌وخیش نه‌لن .
مستوره خانم له ی (1829-1828 ل) دا شوی به‌کی خه‌سره‌ی خانی
ناکام کردوه .

گومان لهره‌دانیه که لیم دواته (نای و مستوره) هاوچه‌رخ بوون .

(نای) مرده (مستوره‌ش) ره‌ش مرده و هه‌موو ک‌م‌سی که‌ش لهری 0 لهری
به‌ش به‌حالی کورد لیم دواته به‌جی مایه‌ی له‌به‌که‌یه‌ته 0 بۆ لهری کورد
چهند جوان نه‌وه نیمه‌ش چهند "شعیر ره‌ضا" ی تریان بوایه و له‌به‌که‌مان
چهند نه‌وه‌م‌م‌ند تر شه‌وه لکه‌ن نای چهند قاسیده‌ی تری ده‌ک لهری لهر
مستوره و تایییه و مستوره‌ش وه‌ل‌اسی دایه‌ت‌ه‌وه‌ی شاعر‌مکانی تریش

[illegible][illegible]

طابع به لا مذهب الكرمه منوس

دەقى ئاۋلە ئاۋىنە

دۇشاد مېداللى

دەپپاتە ئاۋ شەۋى مەنناۋ
بېر لە خۇشى
باخچەگانى
كەسپىك
ھەموو شىئى لە مەستۇرەيى ئاۋ دەجى
شەبەھى شەۋىق
بېناگانى
تامى مېخۇشى دەنكىكى
جاۋى شىعەرىكى شاراۋى
ئاۋ غەشقى
نېشانەى پىرسىارى
شەۋ نوۋستوۋ بېدار
مەستۇرە چۈن تۈانى
دەرياپەك بە كۇش ھەنېگىرى؟
يەنى چۈن جىي ئەۋ ھەموو ئافات
ئامان
سوۋانەى
كردەۋ؟
چ زوۋ ئەۋ ھەموو شەۋەلى خېر كىردەۋ
كەسپىك سەرى لەشېعەرىك تېگدا
ئەمما يەسپىرىكى
سەد ۋەلامى لە دەستى نا.

كەسپىك دەجىتە دۇكانى تۇخفە فرۇش
تاسپىكى سوۋرو سوھاۋ
پەلە بەھرىكى نەشكاۋ
دەگىرى.
كەسپىك لەلەي پەيلى دەپشكۇۋ
ئاممەك دەھىنى
دېر پەركا تا باخچە بېر دەيى
كەسپىك كۆتۈرەك ئافرىنى
لە كىردى شېرىن ۋە نەگىن
يەنى دامپىنى گۈل دەگىرى
كەسپىك لە مەستۇرە دەجى
چەند دىنكە قەپروزەيى ئاسمان
بەعاستەم كەۋتۈتە ئاۋجاۋى
تەماشى لار كىر دۇتەۋە
لەي
كەسپىك
كەسپىك دەستى خىستۈتە ئاۋدەستى
ۋەزىكى ئازاد
گۈزەى كەنجىنەى بىن كىراس
بېر پۈۋە لەخەۋن
لەپكى كەۋتۈتە سەر ئاۋ
گىرھتارە لەسەدلاۋە بەدەستى قاقىيە
كەسپىك كەپشۈتە دۇخى خۇر
بەتاپەتى
كە شىعە دەستى بۇ دەباۋ
بەر ھەموو لەغل ۋە ئاقىق ۋە جورئەت
غەزەلەۋە
لە بەھرى ھەزەلەۋە

سەرنىك: ھەندى ۋەشە دەستەۋازە ۋەنە شىعەرى لە
قىيىدەكى ئالى ۋەزىراۋە كە بۇ مەستۇرەى ئوسپۇۋە.

ئىمارەى داھاتوۋ

تايپەتە بە مەۋلانا خالىدى نەقشەندى